

VI. évfolyam
2008. 6. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

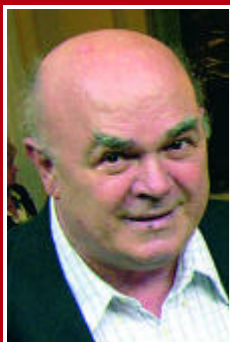
Oberfrank Péter

A Megváltó a
közöttünk meglévő
szeretben
születik újra

Szvorák Katalin

A szeretet,
ereje akár
csillagokat is
teremthet...

Kocsár Miklós

Mûvei az Úrral
való boldog,
szerető
kapcsolatról
tanúskodnak

Amor Sanctus

Isten sokkal
inkább átsejlik
a minket kö-
rülölelő világ-
ban semmint
szembetűnik

Schnell Ádám
színművész és felesége,
Szelőczy Dóra
táncművész hitvallása

Szeretetben élünk

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2008-BAN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 340.000 – 380.000,- Ft/m² áron**

XIV. kerület, Fűrész utca 30-32.

Budapest XV. kerület Dugonics utca 56.	50 és 70 m ² -ig
tervezett átadási határidő: 2008. 11.	
Budapest XIV. kerület Kövér Lajos tér 32/b.	17, 33, 83, 85 m ² -ig
tervezett átadási határidő: 2008. 11.	
Budapest XIV. kerület Fűrész u. 30-32.	33, 42, 83, 96 és 100 m ² -ig
tervezett átadási határidő: 2009. 03.	
Budapest XIV. kerület Kerekygártyó út 36-38.	38, 64, 66, 67 és 69 m ² -ig
tervezett átadási határidő: 2008. 12.	
Budapest XIII. kerület Rokolya utca 20.	41, 45, 60, 73,5 és 81 m ² -ig
tervezett átadási határidő: 2009. 03.	
Budapest XIII. kerület Rokolya utca 30.	38, 39, 40, 42, 43, 51, 53, 61, 82, 85 és 88 m ² -ig
tervezett átadási határidő: 2009. 12.	

XIII. kerület, Rokolya utca 30.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

GÁLAEST MAGYARFÖLD FATEMPLOMÁÉRT

Magyarföld, egy kis őrségi falu már régóta álmoddott saját templomról.

Álma most valóra válhat, mert a Magyarországi Volksbank nagylelkű adománya biztos alap ahhoz, hogy a templomépítés sikerrel járhat és nagyszerű művészek álltak mellénk, akik jelenlétükkel biztatót és erőt adnak. Közreműködésükkel,

JÓTÉKONYSÁGI GÁLAEST

kerül megrendezésre a **NEMZETI SZÍNHÁZBAN**
amelyre ezúton tisztelettel meghívjuk Önt/Önöket.

A 2009. január 8-án 19 órakor kezdődő Gálaest fellépő művészei:

ANÓDI Róbert, Ákos, Blaskó Péter, Cserhámi György, Gulyás Dénes, Herczku Ág, Héja Domonkos és az Óbudai Danubia Zenekar, Hobo, Horvát Táncszínház, Huska Róbert és barátai, Káldi Artúr, Karaszcs László, Kiss B. Attila, Lukács Györgyi, Mátósa Erka, Murányi Tünde, Nagy Sándor, Nagy-Kálóczy Eszter-Nikola Parov, Neil Young Sétány (Huzella Péter, Rados Zoltán, Tóth István, Solti Péter), Pápai Erka, "Quartett Escuzo", Ráckovai Anna, Rudolf Péter, Sándor György, Sebástyán Márta, Selmecz György, Solti András, Szarka Tamás és Szarka Gyula („Ghymes”), Szarvas József, Szűcs Artúr, Tompos Kátya, Udvaros Dorottya, Varga Klári, Wiedemann Bernadett

A jegyváltás lehetőségei:

- A Nemzeti Színházban (476-8868) és a színház szervezésén (1061 Bp. Andrássy út 28. Tel: 373-0995, 373-0296, 373-0953, 373-0964), e-mailen: szervezes@nemzetiszinhasz.hu, november elejétől

- a <http://www.magyarfold-falu.hu> oldalon, november 1.-től, a „Gálamisor” menü alatt, jegyek rendelhetőek, mindazonak, akik közhasznú alapítványi támogatás címen adóigazolást kérnek a Magyarföld Faluért Alapítványtól, az ott megjelölt módon és feltételekkel

Nagylelkű támogatásukat ezúton is köszönjük:

Ráthóti Zoltán és Takács Melinda
Magyarföld Faluért Alapítvány Kuratóriumának elnöke igazgató
Magyarföld Polgármestere

Bocskai jellegű főveg

Tradíció és elegancia

06-30/9-000-825

„A szeretetben élők mélyre látnak
A reményességben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban” (2Kor 5,7)

Kedves Olvasó!

Elrejtett élet

„A ti életek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben.”

Kol. 3, 3

A páli levelekben Isten Szentlelke bizonyosságot tesz arról, milyen egyszerűen, de mindenható biztonsághban van elrejtve életünk Krisztussal Istenben. Úgy beszélünk, mintha megszentelten élni a legbizonytalanabb dolog lenne, pedig ez a legbiztosabb, mert Isten mindenható hatalma van benne és mögötte. A legbizonytalanabb az, ha megpróbálunk Isten nélkül élni. Ha felülről születünk, a legkönnyebb Istennel igazi kapcsolatban élnünk és a legnehezebb letérnünk a helyes útról; csak figyeljünk Isten intéseire és járjunk világosságban.

Amikor elgondoljuk, hogy mit jelent szabad lenni a bűntől, eltelni Szentlélekkel és a világosságban járni, egy nagy hegy magas csúcsát képzeljük magunk elé, és így szólunk: „Ó, én soha nem tudnék ott fent élni!” De amikor Isten kegyelméből odaérünk, úgy találjuk, hogy nem is hegyecsúcs az, hanem fennsík, ahol tágas térség van az életre és növekedésre. Amikor valóban meglátod Jézust, már nem tudsz kételkedni benne. Többé nem tudsz megzavarni semmi, ha látva Őt, halod a hangját: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek!” (Ján 14,1). Amikor Ő jelen van, bensőleg lehetetlen kételkedned. Valahányszor Jézus személyesen megérint, szavai valósággá lesznek előtted: „Békességemet adom neked!” Ezt a békességet és kegyelemteljes ünnepeket kívánok a magazin minden kedves olvasójának.

Üdvözlettel: *J. Keresztély Ilona*
főszerkesztő

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,

Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Bayer Emil,
Bölcs házy Sándor, Fajkus Mária
Gréczi László, Forgács Renáta,
Frigyesy Ágnes, dr. Kis Boáz,
dr. Kovács János, Kovács Mária,
Kubányi Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Rácz Kristóf László,
Somogyi György, Szilágyi Ferenc,
Varga János

Címlapfotó: Tóth Edina

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.

1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és
Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.
Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

A gyermekek és a családi otthonok igazi ünnepe.....4. old.
Szeretetben élünk.....5-7. old.
Karácsony előtti beszélgetés Oberfrank Péterrel....8-9. old.
Hinni kell!.....10-11. old.
A dal, az ének csak ráadás.....11. old.
Kincsünk a misszió.....12. old.
A Mindenszentek temploma 350 éves.....13. old.
Portré Hunyadi László szobrászművészről.....14-15. old.
Kocsár Miklós születésnapjára.....16. old.

5-7 old.

14-15. old.

Aki igaz magyarként élt az emigrációban.....17. old.
Amor Sanctus.....18-19. old.
Poszter.....20-21. old.
Beszélgetés Szmracsányi Boldizsár művésszel...22-23. old.
Karácsony Japánban.....23. old.
Csodák Kubában.....24-25. old.
Északi fény – Revontulet.....25. old.

Itthon Erdélyben és otthon Ausztriában.....26-27. old.
Felvidéki római katolikus hírek.....28. old.
Az Evangélikus Egyház kiemelkedő szolgálói
Öreg Aács Mihály.....30. old.
Értsük jól az Ószövetséget 1. rész.....31. old.
A Szeretet ünnepe.....32. old.

18-19. old.

34-35. old.

Református hírek.....32-33. old.
Bocskai díszmagyar.....34-35. old.
Az alkohol rabságából Jézus a szabadító.....36-37. old.
Megrendelés és előfizetés.....38. old.
A gondolkodó Jézus szobra Kecskemét határában....39. old.
Lengyel nagykövet osztott ebédet Kecskeméten.....39. old.

A gyermekek és a családi otthonok igazi ünnepe a

Karácsony

Áldatassál kised Jézus világ minden részében,
Ki leszálltál az egekől Szűz Mária méhébe,
Szentlélektől fogantattál és ma emberi testben születél
Betlehemben.

Áldott légy kegyességéért, melyet hozzánk mutattál,
Áldott légy szeretetedért, melyből a földre szálltál,
Hogy lelkünknek, mely a bűnnek rég sýnylette fogságát,
Meghozta szabadságát.

Boldog Emmerich Katalin látomása Krisztus születéséről

„Az láttam, hogy a Szent Szűz körül a ragyogás egyre nagyobb lesz. A lámpa fénye, amit József meggyújtott, már nem volt látható. A Szent Szűz arcát kelet felé fordítva, bő, öv nélküli, körben leomló ruhában térdelt a szőnyegen. Az éjszaka tizenkettedik órájában ima közben elragadtatott. Láttam, hogy a földről fölemeltetik, úgyhogy láttam alatta a padozatot. A kezét a mellén keresztbe fűzte. A körülötte levő ragyogás meg növekedett, minden, még az élettelen dolgok is örvendöz belső mozgásban voltak. A barlang teteje, a falak, a padozat közege a fényben olyan volt, mintha élne. De ekkor a boltozat tetejét többé nem láttam. Mária fölött fénycsóva nyílt meg fokozódó ragyogással egészen a magas égig.

E fénycsóvában dicsfények csodálatos mozgását láttam, amelyek egymást áthatva és egymáshoz közeledve mennyei szellemek karainak alakját öltötték. A Szent Szűz pedig, aki elragadtatásban vitetett föl, ekkor a földre letekintve imádkozt Istenét, akinek az anyja lett, aki mint az ő újszülött, tehetetlen gyermeke feküdt előtte a földön. Sugárzó, egészen kicsiny gyermekként láttam Megváltónkat, aki egész környezetét elárasztotta ragyogásával, s a Szent Szűz térde előtt fekszik a szőnyegen. Úgy éreztem, mintha egészen kicsi lenne, és a szemem láttára válna nagyobbá. Mindez azonban csak a nagy ragyogás mozgása volt, és nem tudom határozottan megmondani, hogyan láttam.

A Szent Szűz egy ideig még elragadtatásban volt, s láttam, hogy kendőt tesz a gyermekre, de még nem fogta meg, és nem vette föl. Jó idő elteltével láttam, hogy a gyermek Jézus megmozdul, s hallottam, hogy sír. Ekkor Mária mintha magához térne, a kisgyermeket a kendőbe burkolva felvette a szőnyegről, karjaiba vette és a melléhez tartotta. Mária most ülő helyzetben volt, a gyermekkel együtt egészen beburkolózott a fátylába, s azt hiszem szoptatta a Megváltót. Körülötte egészen emberi alakú angyalokat láttam, akik imádkozva arca borultak a gyermek előtt.

Talán egy órával a szülés után lehetett, hogy Mária Szent Józsefet hívta, aki még imádkozva feküdt. Midőn közeledett hozzá, áhítattal, örömmel és alázattal arca borult, és csak amikor

A születés helye

Fotó: Szilágyi Ferenc

Betlehemben a Születési Bazilikában

Mária még egyszer kérte, hogy a magasságos Isten szent ajándékát hálás köszönettel szorítsa a szívéhez, kelt föl, fogadta karjába a gyermek Jézust, és dicsőítette Istent örömkönyvek között. A Szent Szűz most bepólyázta a kised Jézust. E pillanatban nem látom pontosan, hogyan hajtogatták a kendőket, csak azt tudom, hogy piros és fölötte fehér pólyába burkolták egészen a karocskáig, és fölül, a fejcskéig még egy másik kendővel takarták be. Máriánál csak négy pelenka volt. Ekkor láttam, hogy Mária és József a sima földön törökülésben ül egymás mellett. Nem beszéltek, és úgy tűnt, hogy mindketten elmerültek. Mária előtt a szőnyegen kis gyermekként feküdt az újszülött Jézus, aki szép és sugárzó volt. Ő, gondoltam magamban, ez a hely magában foglalja az egész világ üdvösségét, és senki sem sejtí.

Ezután a gyermeket a jászolba tették, amely tele volt náddal s finom füvekkel, s a fölé terített takaró körben lelógott. A barlangnak ez a része a lépcsőzetesen lekoptatott talajával mélyebb volt, mint a születés helye. Amikor a gyermeket a jászolba fektették, mindketten a jászol mellett álltak, örömkönyvek között dicsőítet énekelve. József most elrendezte a Szent Szűz nyugóhelyét és ülőhelyét a jászol oldalánál. Máriát Jézus előtt is és utána is egészen fehérbe öltözve és fátyolozva láttam. Az első napokban ott ült, térdelt,

ált vagy oldalt fekvő beburkolózva szűnyökált, de semmiképpen sem volt beteg és kimerült. Ha emberek jöttek hozzá, sűrűbben lefátyolozva s egyenesen ült a születési takarón.

A karácsony az ajándékozás ünnepe is, erről tudósít egy angol férfi vallomása. „Szüleim halála után, kilencéves koromban kerültem árvaházba. Nagyon nehéz volt az életünk. Naponta tizenégy órát kellett dolgozunk a kertben, a konyhában, az istállóban és a földéken. A nagyobb gyerekeket gyárakba küldték dolgozni, ahol igen kevés fizetést kaptak. Igazában csak egyetlen ünnepnapunk volt az egész esztendőben, karácsonykor. Ilyenkor nem kellett dolgozunk, játszhattunk és kaptunk ajándékba

egy narancsot. Ezt azonban csak azok kapták, akik ellen az egész esztendő folyamán nem merült fel kifogás. Nem csoda, ha egész évben erre a narancsra gondoltunk. Az egyik karácsony alkalmával én voltam az egyetlen, aki nem kaptam narancsot. Vajon miért? Mert végső elkeseledésemben a nyár folyamán megszöktem az árvaházból. Ezért amíg a többi gyereknek kiosztották a narancsot, nekem végig kellett nézmem, majd a hálóterembe vonulnom és lefeküdnöm. A pokróc alatt sírdogálva hallgattam az udvaron játszó társaim vidám nevetését. Nagyon elkeseledtem, a legszívesebben meghaltam volna. Egyszer csak valaki bejön a hálóterembe és lerántja rólam a takarót. Egy kedves társam, William állt előttem. Kezében egy narancsot tartott, amely gerezdekből volt összerakva. »De hát honnan szerezted? Ó, ennél mi sem egyszerűbb. Arra kértem a fiúkat, mindenki adjon a sajátjából egy gerezdet, hogy te se nélkülözd a karácsonyi narancsot. Óvatosan fogd, hogy szét ne hulljon!« Ez volt életemben a legszebb karácsonyi ajándék. Megértettem, milyen nagy kincs az igazi barátság.»

Jó tanács! Naponta feledkezzünk meg önző énünkről, törődjünk mások boldogságával és akkor mindig karácsonyi hangulat lesz a lelkünkben.

Énekes ima:

Kicsiny Betlehemben megzendült az ének, dicsőret, dicsőség az ég Istenének. Kit oly régtől fogva szívszorongva vártak, megszületett megváltója a bűnös világnak. Zengjen ajkunkról is hálaadó ének, estején karácsony áldott ünnepének. És ki bűneinkért földre alászállta, szívessen várt vendég lelkünk messiása.

Pálffy Mária

Szeretetben élünk

Szóljak bár emberek vagy angyalok nyelvén,
Ha szeretet nincs bennem,
Csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom.
Legyen bár prófétáló tehetségem,
Ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt,
Legyen akkora hitem, hogy hegyeket mozgassak,
Ha szeretet nincs bennem,
Mit sem érek.
Osszam el bár egész vagyonom a szegényeknek
S vessem oda testem, hogy elégessenek,
Ha szeretet nincs bennem,
Mit sem használ nekem.
A szeretet türelmes, a szeretet jóságos,
A szeretet nem féltékeny,
Nem kérkedik, nem gőgösködik,
Nem tapintatlan, nem keresi a magáét,
Haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója,
Nem örül a gonoszságnak,
De együtt örül az igazsággal.
Mindent eltűr, mindent elhísz,
Mindent remél, mindent elvisel.
A szeretet soha el nem múlik.

Pál apostol első levele
a korintusiakhoz

Schnell Ádámmal beszélgetek, a József Attila színház öltözőjében hitről, magyarságról és értékről. Kezdjük a színészi pályája elejétől.

Pályám még a főiskolai évek előtt kezdődött. Kétszer nem vettek fel a főiskolára, ennek ellenére elkerültem a Nemzeti Színházhoz, ahol annak idején egy stúdió működött, amelyet egy fantasztikus ember, Bodnár Sándor vezetett. Azóta, sajnos, ő eltávozott közülünk – ott tanultam két évig. Amit tőle ott megtanultam, az volt a színészmesterség alapja, kiegészítve azzal, hogy a Nemzeti Színház akkori nagyjai mellett – Sinkovits Imre, Lukács Margit, Gábor Miklós, Bessenyei Ferenc, Kállai Ferenc – mellett statisztálhattam, mondhatni: állva lestem el a mesterséget.

Szinte egyikük sem él már.

Hát igen. Kálmán György akkor már nem játszott, de bejárt néha a színházba. Szinetár Miklós, Kerényi Imre és Sík Ferenc rendeztek, persze akkor még egészen másképp, mint manapság. Amikor a főiskolára jelentkezik valaki, először azon retteg, hogy bejusson, utána azon, hogy ki ne rúgják. Velem ez szerencsére nem fordult elő, ezt nem nagyképűségből mondom, hanem mert éreztem, hogy ha fölvetek, akkor már nem rúgnak ki, addigra kiderült, hogy ez a pálya nekem adatott. Aztán '89-ben elvégeztem a főiskolát. Szirtes Tamás volt az osztályfőnök, aki a Madách Színház jelenlegi igazgatója, akkor rendezője volt. Ádám Ottó leszerződöttem, de már főiskolásként is játszottam a Madách Színházban. Itt voltam négy évig, majd eljöttem, mert kezdett „fogyni” a levegő. Éreztem, hogy nem az a fajta színház, amit én szeretnék.

Gondolom, a rendszerváltás a színházi életben is sok változást hozott.

Hát nem sokat, már ami a módszereket illeti. Sokat reméltünk, de a Madáchban sem jött el a várva várt változás. Akkor még nem volt csa-

**Beszélgetés Schnell Ádám
színművésszel, hitről,
magyarságról és értékről**

ládó, és úgy gondoltam, inkább szabadúszó leszek. Egy darabig csináltam, majd meghívtak a József Attila Színházba. Benedek Miklós rendezésében, háromszor egymás után mint vendég játszhattam a férfi főszerepet. Ebből született meg az egyik legkedvesebb darabom, László Miklós „Illatszertár” című darabja. Ez tíz évvel ezelőtt volt, majd leszerződtem, azóta itt vagyok.

Akkor most ugorjunk vissza egy kicsit a családi gyökerekhez. Sztankay István művészt az mondta neked, hogy Ön vallásos családban nevelkedett.

Igen, ez így van. 1964-ben születtem és a vallás nálunk teljesen természetes volt. Az apai nagypapám, apám és én is római katolikusok

vagyunk. Anyai nagypapám pedig, Popovics Konstantin, Miskolcon volt görögkeleti pap. Édesanyám ott nőtt fel a templomkertben, a parókian, ott vészelték át a háborút. A nagyszüleimnél, mint első generációs értelmiségieknél teljesen természetes volt a vallásgyakorlás, és ehhez még egy német polgári befolyás is társult. A másik ág a paraszti világból jött, náluk is adott volt a templomba járás. A Kádár-korszak vallásellenes politikája ezért nem hatott ránk, mi más szellemben nőttünk föl a bátyámmal.

Ez a szép hagyomány továbbra is megmaradt a családban?

Természetesen, van két szép gyermekem, a

Feleségével, Szelőczy Dóra táncművész, koreográfussal

fiam, Balázs kilenc, a kislányom Eszter hét éves, és ebben a szellemben neveljük őket a feleségemmel, Szelőczy Dórával, aki táncművész és koreográfus. Persze vargabetűk nekem is voltak az életemben a hit terén, mert az ember fiatal korában folyton lázadó. Velem is megtörtént, hogy elhagytam a vallásgyakorlást, de igazából soha sem az Istent. Harmincévesen tértem vissza a rendszeres templomba járáshoz és a hitem aktív gyakorlásához.

Én úgy látom, a színészi világban kevés az igazán vallásos ember. Nem tudom miért? Talán a pálya olyan triviális, hogy ez nem engedhető meg?

Nem hiszem, hogy ez az oka. Általában mondják, hogy a színészek bohémok, mert van ilyen is, olyan is.

Talán nem szeretnek róla nyilatkozni, nem szívesen vállalják fel.

Hát, igen, nem vállalják fel, de volt, aki

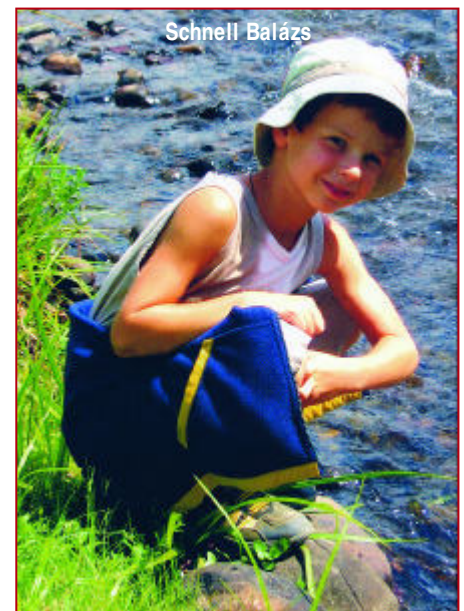

Schnell Eszter

megtette, mert Tolnai Klári vagy Bessenyei Ferenc a legkeményebb ötvenes években is fölvalta. Voltak, akikhez nem mertek hozzányúlani. Állítólag Rákosi elvtárs mondta Tolnainak, hogy lépjen be a pártba Klára elvtársnő, és akkor Klárika azt válaszolta, hogy én azt nem tehetem, mert csak bomlasztanám a pártot, és ezzel el lett intézve a dolog.

Az ötvenes–hatvanas évek generációja vallásellenesen volt nevelve, úttörők és KISZ-tagok voltak.

Igen, de velem ez sem történt meg. Úttörő ugyan voltam, mert az kötelező volt, de amikor első gimnazista lettem, akkor én voltam az osztályban az egyetlen, aki nem volt KISZ-tag. Persze fenyegettek, de ilyesmikkel védekeztem, hogy higgyék el, én nem vagyok odavaló, akkor meg minek fizessem a tagdíjat. Ez az Arany János Gimnáziumban történt, a Sas-hegyen, amely ma is az értelmiségiek helyének számít, másképpen fogalmazva egy jobbfajta társaság gyűlt ott össze.

Schnell Balázs

Beszéltünk a hitről, most ejtsünk szót a magyarságról. Ha meghalljuk ezt a szót, akkor sokan pejoratívan értelmezik.

Pejoratív, holott erre büszkének kéne lenni, hogy magyarok vagyunk, hiszen ezer éves múltunk van.

Őn hogyan látja, kizárólag a jelenlegi rossz gazdasági helyzet az oka annak, hogy a fiatalok elmennek, a népesség egyre fogy, a térképről is eltörlőnk Magyarországot, mintha szegyeilnünk kellene, hogy magyarok vagyunk.

Nem hiszem, hogy kizárólag gazdasági okokra vezethető vissza, van más oka is, lehet lelki is. Mi, a feleségemmel, a gyerekeinknek már kiskorban próbáljuk átadni és megértetni velük a hagyományainkat. Ők még kicsik, de később, az iskolában a történelemtanulás folyamán aktívan ott kell állni mögöttük, mert a mai oktatási rendszerben – bár még nem látom át

Együtt az egész család

pontosan az egészet – már most, amikor segít nekik a leckeírásban, egészen meglepő dolgokat vélek felfedezni. Vannak jó könyveink otthon a polcon, amelyek segítenek ebben, kezdve a magyar népmeséktől egészen a felnőtt olvasmányokig, és nem engedjük nekik nézni azokat a tévécsatornákat és filmeket, amelyek az erőszakot sugallják minden téren. Persze nem szabad a kor ellenében menni, mert azzal a gyerektől elveszek valamit, de próbálom „intravénásan” átadni azokat az információkat, amelyek – meggyőződésem szerint – nem lesznek hatástalanok rájuk nézve a jövőben. Ehhez ugyanúgy hozzátartoznak a kulturális, mint a szellemi-lelki dózisek, amelyeket meg kell kapniuk, hogy megfelelően tudjanak majd tájékozódni az életben. A híreket most még fél füllel hallgatják, de belekérdeznek, és az ő szintjükön meg kell magyarázni nekik. Nem egyházi iskolába járnak, de érzem az egész iskola szellemiségén, hogy a történelem-oktatásuk a helyén van.

A magazin harmadik alcíme az érték. Mi jelenti az Ön számára az életben az értéket.

Nagyon sok minden, de elsősorban a szeretetet a legfőbb érték az életben. Néhány éve foglalmaztam meg magamnak, hogy én elhiszem Pálnak a Szeretethimnuszt, és megpróbálok aszerint élni. Lehet, hogy nagyon furcsán hangzik, de tényleg mindenki felé megpróbálok ezt közvetíteni. Nem erőszakosan, ez valahogy a lényemből fakad, én nem vagyok egy lázadó, egy hangoskodó típus mint színész sem a színpadon. Én egy kicsit befele forduló ember vagyok, tudtommal nincs ellenségem, nincsenek konfliktusaim. Persze mindenhol vannak intrikák, a színházban is, de én azt érzékelem, hogy ezek nem érnek el, mert alapvetően a szeretet motivál engem – a családban is. Hála Istennek édesanyámék élnek még, és kifejezetten nagyon

jó kapcsolatom van az apósommal, anyósommal, mintha a gyermekük lennék. Harminchárom éves voltam, amikor megismertem a feleségemet, ő huszonegy. Sok táncos lány volt a színházban és feltűnt, hogy az egyik olvas reggelente. Valami szépirodalmi regényt. Ez gyanús volt, mert uram bocsá', a táncos lányok nem szoktak ilyeneket olvasgatni. Elkezdtünk beszélgetni, és kiderült, a korától lényegesen érettebb lány, ő is polgári eredetű családból származik, ahol a vallásgyakorlás nem kérdés. Amikor összehakerültünk, egy alkalommal megemlékeztem neki, hogy vasárnap van és én mennék misére. Akkor ő azt válaszolta, menjünk a félhetesre, a Terézbe, mert az édesanyja is odamegy. Ott ismertük meg Pál Ferenc atyát. Ő esketett minket, keresztelte meg a gyermekeket, Ő végezte nálunk a házszentelést is. Azóta Ferenc atya a családi papunk.

Én azt gondolom, hogy a Jóisten kegyelme nélkül nem tud két ember egymás mellett egy életen át kitartani.

Erre nagyon sokan rájöttek már. Őze Lajos mondta egyszer a színészetéről, hogy ez egy titok, s ha tudnánk a titkot, akkor nem csinálnánk. Így van ez a hittel is, ezért gyönyörű Szent Pál Szeretethimnusza, amelyet átültet a gyakorlatba. Így kell gyakorolni a hitet, s ha a bűnös ember élete utolsó pillanatában elfogadja a szeretet kegyelmét, akkor „gyorsliftten” megy a Jóistenhez.

Egy színésznek mindig felteszik azt a kérdést, van-e szerepálma?

Nincs. Amit a Jóisten ad. Ha lenne, akkor arra rágórcsölné az ember. Ha meg nem történik meg, akkor az borzalmas nagy baj. Ennél még nagyobb baj, ha megtörténik és mellé lö az ember. Én már láttam ilyet, hogy valaki nagyon akart egy szerepet, de ahogy eljátszotta az egy rémség volt. Amit mi gondolunk magunkról, az

nem biztos, hogy kifelé is úgy jó, ahogy mi elgondoljuk. Természetesen előfordul, hogy az ember eljátssza álmai szerepét, de ahhoz nagyon sok mindennek kell összejönni. Hiába akarok én egy darabot, amiben én vagyok a főszereplő, ha a körülöttem levő gárda nem úgy játszik, ahogy én azt elképzeltem.

Ahogy az élet minden területén hanyatlás van, a színi világban is beszűkülnek a lehetőségek, a fiatal tehetségek elkallódnak, vagy a színészet mellett más foglalkozást is üznek.

Igen, ez már elindult, de én nem foglalkozom mással. Én semmiféle képességet nem érzek arra, hogy valami mást tudjak csinálni. A bátyám ugyan kereskedő, és én csodálattal nézem, mert ehhez is adottság kell, de én nem tudok így gondolkodni, hogy csak a pénz számít, és nagyon kérem a Jóistent ez ügyben, hogy ne kerüljek ilyen helyzetbe. Egyik kollégám mondta, hogy szerintem te leszel az utolsó, aki színészként megy nyugdíjba, mert tényleg mindenki mással foglalkozik. Ez valahol összefügg azal is, hogy a színházi világban sem történt meg a rendszerváltás. Annyira sem, mint a politikai életben, ott legalább volt egy látszat, de a színházi szakmában majdhogynem többségében ugyanazok az igazgatók most is, mint akik 1989–90-ben is ott ültek. Borzasztó veszélyesnek látom, hogy az összes budapesti és vidéki színházi igazgatói és főrendezői poszt politikai kérdéssé vált. Ez egy nagyon nagy hiba minden oldalról. Ennek nem így kéne történnie, addig itt nem lesz jó színház, amíg ilyen érdekek működnek emögött, mert ennek nem szabadna politikai kérdésnek lennie.

Akár a bal, akár a jobb oldal van kormányon, mindig a csatlósok kerülnek pozícióba.

Így van, a színházi világban is pénzről van szó, és nyilván kevesebből is lehet jól működtetni egy színházat. Pláne ebben a gazdasági helyzetben, amikor nagyon oda kell figyelni a közönségre, már csak azért is, hogy bejöjjön, hogy fenn tudjuk tartani. Az sem elhanyagolandó szempont, hogy a közönség mit visz haza a színházból. Itt térnék vissza a kultúrára és megjegyezném, hogy a rendszerváltás óta egyik magyar kormány sem tartja fontosnak a magyar kultúra ápolását. Ez lelki probléma is. A kapzsi emberek nem gondolnak a saját gyerekeikre, a saját unokáikra, hogy milyen értékeket hagyományoznak rájuk! És most újból a szeretet hiányára vagy a rosszul szeretésre hivatkoznék. Ha ezt globálisan kitágítjuk, akkor valaminek már történni kell, hogy „becsengessenek” az embereknél, tényleg másképp kéne gondolkodni.

Mit üzen a Szent Kereszt magazin olvasóinak karácsonyra?

Kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket kívánok, és maradjunk szeretetben egymással!

Köszönöm a beszélgetést.

Kuruczleky Ilona

A Megváltó a közöttünk meglévő szeretetben születik újra

Karmester, 1966-ban született Brüsszelben. A budapesti Bartók Béla Konzervatóriumban zongora és ütő szakon végzett, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen diplomázott zongora (1989) és karmester (1993) szakon. 1991–1998-ban a Magyar Állami Operaház vezénylő-korrepitóra, 1999–2003-ban a Szegedi Nemzeti Színház és Szabadtéri Játékok zeneigazgatója volt. 2003-tól a Magyar Állami Operaház állandó vendégkarmestere, 2004-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem opera szakának zenei vezetője. Dirigált a Szentendrei Nyári Játékok, Szegedi Szabadtéri Játékok, valamint a Muzsikáló Udvar és a Miskolci Operafesztivál operaprodukcióiban. Karmesterként dolgozott Kerényi Miklós Gáborral, Kovalik Balázssal, Békés Andrással, Zsótér Sándorral és Valló Péterrel. Európa több országában, Japánban és az Egyesült Államokban vendégszerepelt.

Mikor döntöttél a zenei pálya mellett? Kodály Zoltán mondta, hogy a gyermek zenei nevelését már a fogantatás pillanatában el kell kezdeni. Szüleid „teretek” ebbe az irányba vagy hatással volt választásodban nagybátyád, Oberfrank Géza, a nemzetközi híru karmester példája?

Hat éves koromtól tanulok zenét. Általános iskolai tanító nénim szerint már hét évesen karmester akartam lenni. Biztosan nagy hatással voltak rám nagybátyám, Géza koncertjei, de elsősorban annak köszönhetem a zenével való kapcsolatomat, hogy volt otthon egy zongora, amin mindegyikünk tanult zenét. Rendszeresen jártunk koncertekre és az Operába. Jó tanuló voltam és fel is vettek a Piarista Gimnáziumba, de egyre jobban vonzott a zongora. Ha valaki hivatásszerűen akar játszani valamilyen hangszeren, akkor már középiskolásként is legalább 4-5 órát kell gyakorolnia naponta. Sajnos emellett nem jut idő egy olyan erős gimnáziumra, mint a Piarista. Így 14 évesen kellett a Konzervatórium mellett dönté-

Karácsony előtti beszélgetés Oberfrank Péter Liszt-díjas karmesterrel

nem. Ebben nagybátyám is megerősített, bár azt mondta, hogy csak akkor menjek zenésznek, ha maga a zene, mint matéria egy életre magához vonz engem. Hála Istennek ez még a mai napig így van.

Négyen vagyok testvérek. Egy régebbi interjúban olvastam, hogy mind a négyen ugyanabba az iskolába jártatok. „Pali olykor feljött egy emeletet, hogy megnézzé, mi van velem. Aztán vagy megvizsgált, vagy együtt bögtünk.” Ezt az egymásra való figyelést,

szeretetet tapasztaltam meg a Városmisszió keretében, a Pilinszky Kávéházban, színművész bátyáddal folytatott beszélgetésben. Úgy láttam, ott volt a harmadik testvéretek is. Jó volt ezt így megtapasztalni ebben az elhidegült világban.

Nagyon fontosak voltunk szüleinknek. Komolyan vették, hogyha bármi problémát, kisiklást, vagy csak rosszabb bizonyítványt is találtak nálunk. Megszoktuk, hogy egymásra hangolódjunk, elosszuk azt, amink van. Azt láttuk, hogy az a legfontosabb célja szüleinknek, hogy jó emberekké váljunk, ezért dolgoznak. Templomba, hittanra jártunk, az ünnepeket együtt ün-

nepeltük, vasárnap mindig együtt ebédelünk. Édesanyánk egész velünk töltött élete a miénk volt, dolgozni is csak akkor kezdett, amikor már én, a legkisebb is középiskolába jártam. Most, hogy mindannyian felnőtünk és gyerekeink vannak, talán még jobb, hogy van a közelemben három testvér, akikkel különösebb szavak nélkül is egyet gondolunk.

Ebben a beszélgetésben kifejtetted, hogy „őszinteség nélkül semmilyen művészet nincs. Előadói művészet biztosan nincs.” Hogyan készülsz egy-egy bemutatóra?

Az Operában a portás néni – Bea Néni – szokta kérdezni, hogy ha én már annyi évet ta-

Oberfrank Péte és Pál

nultam, akkor miért kell annyit gyakorolnom, tanulnom. Az a legfontosabb, hogy egy-egy darab, előadás annyira belém ivódjon, hozzám csiszolódjon, hogy egymás részeivé váljunk. Ez nagyon sok eltöltött idő, a kotta fölötti töprengés, zongorázás, betanítás, közös próba eredménye. Amikor az előadás ideje eljön, akkor teljes csöndet teremtek magamban, kiürítem magam és hagyom, hogy életre keljen, éljen az, amit megteremtettünk. Ilyenkor bátorít és megerősít a 37. Zsoltár egyik mondata, amit csaknem minden előadás előtt ismételvek magamban: „Hagyjad az Úrra a te utaidat, és bízálj Benne, majd Ő teljesíti.”

Sok zeneművet vezényeltél már, A bolygó hollanditól a Várnászig. Van kedvenc darabod?

Sajnos nem tudok erre válaszolni, mert mindig nagyon megszeretem azt, amit éppen tanulok. Bizony még a „gyengébb” zenék is közel kerülnek hozzám, és néha utólag már nem is értem, mit szerettem bennük annyira. Mozart és Puccini partitúráiból tudom talán a legtöbbet kiolvasni, ezek számomra a legtisztábban megfogható darabok.

Feleséged, Bányai Rita az Operaház sűgője. Három gyermeketek van, Petra Dóra, Márton Rezső és Fédra Vera. A család nagyon fontos számodra. Munkátok a fővároshoz köt, de Gödön laktok. A szülői felelősségéről kérdeznék.

Azért költöztünk Gödre, mert ott kertes házban, focipálya, erdő, folyópart közelében, jó levegőn élhetünk. A két iskolás a fővárosba jár naponta velünk együtt, így ugyanazt az életet éljük

Korábbi munkái:

A bolygó hollandi (vezényel, zenei vezető), **A csavar fordult egyet** (karmester), **A kékszakállú herceg vára** (vezényel), **A tüzes angyal** (vezényel), **Anyegin** (vezényel), **Ariadne Naxos szigetén** (vezényel), **Az emberi hang** (vezényel), **Bohémélet** (vezényel), **Cosi fan tutte** (vezényel), **Don Giovanni** (vezényel), **Érzékeny töredékek** (vezényel), **Falstaff** (vezényel), **Figaro házassága** (vezényel), **Hunyadi László** (vezényel), **János vitéz** (vezényel), **Se villa, se borbély** (vezényel), **Szentivánéji álom** (vezényel), **Traviata** (zongorán kísér), **Várnász** (karigazgató)

és ez szerintem nem nagyobb teher nekik, mint amekkora áldás. A félórás utazásokon legalább biztos, hogy együtt vagyunk, akármilyen zsúfolt is a nap. Mi szülők, mindketten zenészek vagyunk, az Operában és a Zeneakadémián töltjük a napokat, de éppen ezért kicsit szabadabb az időbeosztásunk. Egész napunkat behálózzák a gyerekekkel való találkozások, iskolatáska cipelés, edzés, fuvola óra, óvoda és otthon már szinte csak a gyerekek kötnek le. Semmi idő nem elég arra, hogy részt tudjunk venni az éppen aznap élményeikben, amíg még szükségük van ránk. Nagyon nehéz megszokni azt, hogy milyen sok időt töltenek másokkal és fontos, hogy tőlük tudjuk, mi szerintük a jó, milyen hatások érik őket. Csak akkor van esélyünk életképes, lelkiismeretes emberekké nevelnünk őket, ha minden velük töltött idő elsősorban róluk szól.

Mi a véleményed a fiatalok zenei képzéséről? Valahol biztosan nagyot hibázhatunk, hiszen nagyszerű zeneműveink, zeneszerzőink vannak, mégis szomorúan tapasztaljuk, hogy bizony néha lasszóval kell befogni a fiatalokat. Ha ez sikerül, sokan közülük felismerik a zene szépségét és örömét.

Ha a család nem áldoz külön arra, hogy a gyermekük zenét tanuljon, nem viszi koncertekre, akkor sajnos az iskolában szinte semmit nem tud meg arról, hogy a zene nélkül, a művészetek, irodalom nélkül nem lesz teljes az élete. Nem is tud róla, hiszen nem találkozik igazi, él-

ményszerű zenehallgatással, kórusénekléssel, a ritmus, a közös zenélés örömeivel. Nem alakul ki a széppel való találkozás igénye. Én a Zeneakadémián tanuló opera szakosoknak tanítom az operaszerepeket és elsősorban azt az igényt próbálom felkelteni bennük, hogy minden létező tudást megszerezzenek a pályához, ami ma már sokkal kevésbé biztosított, mint akár néhány évvel ezelőtt is.

1996-ban Komor Vilmos-emlékplakkal, 2008-ban Liszt Ferenc-díjjal tüntettek ki. Mennyire fontosak ezek az elismerések számodra?

Nagyon meglepődtem, amikor meghívót kaptam a díjkiosztásra. Nagyon jól esik persze

az ilyen nyilvános elismerés. Egyfajta hivatalos visszajelzés, hogy rendben vagy. A munkámban természetesen nem befolyásol, nincs rá hatással, nem változtat az életemen.

Karácsonyi lapszámunkban jelenik meg ez az interjú. Hogyan készültök, mint hívő embernek, mit jelent ez az ünnep?

Már az egész Advent, a várakozás hetei a legszebb időszak, azt hiszem. A gyerekek izgalma, levelei és rajza a Jézuskához. Kislányunk négy éves így teljes titokban gyűjtjük az ajándékokat. Együtt gyűjtjük a gyertyákat a koszorún. Jó látni, hogy az óvodában a templomhoz hasonló pásztorjátékot gyakorolnak, előkerülnek a karácsonyi énekeket játszó lemezek, betlehemet készítenek a fiammal. Karácsony másnapján az egész nagy család, körülbelül harminc ember együtt szokott énekelni a fa alatt, a hangszereken játszani tudó unokák kíséretével. Egész évben ez az egyetlen ünnep, amire ennyire készülünk, amit ilyen sok napon át ünnepünk. Elsősorban a nyugalom és az öröm napjai ezek. Az ajándékok kitalálása közben ráhangolódunk egymásra és mindenekelőtt újra és újra átgondoljuk, hogy a Megváltó éppen úgy családba érkezett, éppen olyan kisgyermekként nőtt fel, mint a mi gyermekeink. Isten teljesen osztozott életünkkel, azt látta jónak, hogy egy egész életet közöttünk töltsön. A közöttünk meglévő szeretetben születik újra.

Gréczy László

A dal, az ének csak ráadás...

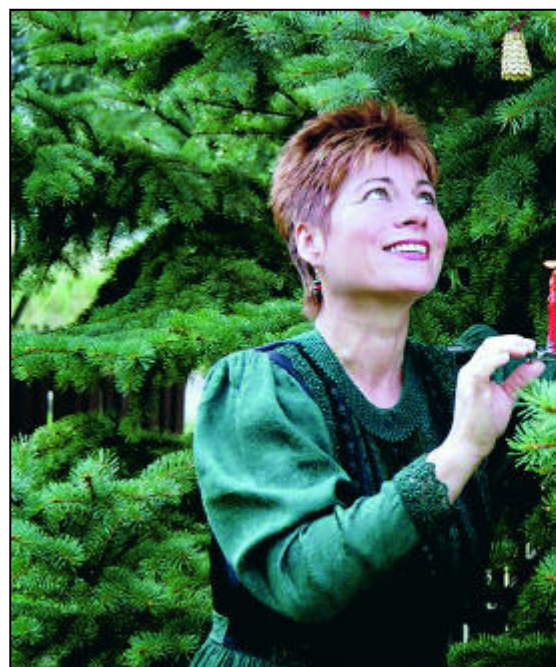

Szvorák Katalin népdalénekes, előadóművész. 1980-ban a Népművészet Ifjú mestere, majd Liszt Ferenc, Hungaroton és Bartók Béla emlékdíj a művészpálya állomásai. Az elmúlt harminc évben háromezer koncertet adott, három kontinens harmincegy országában. Több mint húsz önálló lemeze jelent meg, a legutóbbi 2008-ban, Mondj szívem dalt címen. A Pilisben él, férjével és két gyermekével.

Adventre készülődve beszélgetünk Szvorák Katalin, a világhírű énekművésszel, aki meglepően sok koncertet ad ebben az időszakban. Mit jelent Önnek az advent?

Az Advent számomra a legszebb várakozás teli időszak, amikor lecsendesült lélekkel, távol a nyüzsgéstől valóban elmélyülten tudok számot adni és tervet szőni, családomra és szeretteimre figyelni. A helyszín ideális, mert egy ezer lelkes valódi faluban, Pilisszentlászlón, egy felújított búbos kemencés parasztházban mindezt megtehetem és meg is teszem, ugyanis nincs zavaró tényező, televíziónk nincs, már a rádiót is csak ritkán kapcsoljuk be, napilapot is csak hébe-hóba veszünk. „Erős várunkat” óvjuk és szeretjük. Előkerül sok-sok könyv, hosszabbak a vacsorák és egyre több időt töltök a konyhában, hogy felcseperedett gyermekeimet és még a néha-néha gyermeki férjemet megörvendeztethessem. Gondolatban egyre több-

szőr kalandozok vissza gyermekkorom színterére, ahol még rend volt és tisztaság, ahol szeretet volt és értékrend. A színtér egy Losonc melletti háromszáz lelkes kis falu. Mái üzen és figyelmeztet a harangzúgás, az lpoly csendes folyása, szeretett parasztjaim ragaszkodása, nagyszerű nagycsaládom. Ilyenkor naponta megszólít a hihetetlen gyermekkori, szabadság, ahogyan én együtt éltem, a földdel, a csillagokkal, nevelt tyúkjaimmal, védett cinkéimmel, a Feri cigányékkal, Jolika barátnőmmel, a kincseket rejtő padlásokkal. Mindezt a múltat, a „templomot és iskolát” igyekszem továbbörökíteni, értékként hagyományozni, még akkor is, ha ezt egyre nehezebb a mai jogosan szidalmazható világban. A fenti nyugalom és béke olykor-olykor megszakad egy-egy utazással, hiszen decemberben amellet, hogy zeneiskolás növendékeimmel énekelve ádventezem, jó néhány adventi koncert meghívásnak is eleget teszek. Csak az

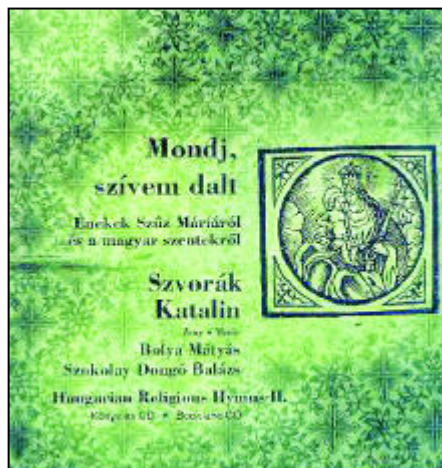

utazás és próbák zaklatnak fel kissé, de a nagyrészt templomi koncertek mélyen megérintenek engem is, s valójában ajándéknak tekintem, hogy én is ajándékozhatok a hangommal. Külön öröm, hogy kis közösségek hívnak, például a szentendrei evangélikus templomba, a pomázi Wattay kastélyba, de tartok koncertet a pilisszentkereszti katolikus templomban, az esztergomi Szent Erzsébet iskolában, a Háló közösségben, a százhalombattai Makovecz templomban, de megyek Fülkre és szülővárosomba, Losoncra is.

A losonci fellépés különös jelentőséggel bírhat a két ország közötti feszült viszonyban. Milyen műsor állított össze szülővárosának?

Losoncra Mária-énekek, a magyar szentekről szóló énekek, valamint Advent és Karácsony népi kántái lesznek hallhatóak, de a

megbocsátás és testvéri egymás- és együttélést próbálom majd énekekben kifejezni, amikor Pilisszentkereszten szlovákul is énekelek. Lelkem örök pacifista, ezért mindig, mindenkor a szeretet vezérel és „kenyérrel dobok vissza”. Természetesen a műsoraimban is ez csendül fel, mert én hidakat, pallókat építék népek, nemzetek, különböző vallású emberek közé. Hétrészes, egy tucat nyelven végigénekelte lemezsorozatommal is ezt a célt szerettem volna szolgálni. Tudatosan válogattam azonos és hasonló dallamú énekeket a Kárpát-medencében élő népek népdalkincséből. De a megbékélés és szeretet szolgálata indította útjára egyházi énekeket tartalmazó lemezeimet is.

A Karácsony a szeretet, a család ünnepe. Hogyan készül a Szvorák család?

Eddigi karácsonyainkat már hetekkel előre mézeskalács és fenyőillat ötvözete jelezte, jó előre bekészítettük a tűzifánkat, kidíszítettük a házunkat, hatalmas szotyji adagokkal leptük meg a cinkéinket. Mindenki sokat tartózkodott a szobájában és lázasan készítette a saját maga kitalált ajándékot, mert valahol azt tartjuk a legszebb ajándéknak, amikor mindenki

a másokra, a másokra gondolva alkot. A Karácsony este csilingeléssel és énekszóval indul, majd az ajándékok kicsomagolása zajlik, utána pedig hagyomá-

nyainkhoz híven asztalhoz ülünk. Férjem anyni részre vág egy almát, ahányan vagyunk, majd ostya, foghagyma, túrós lepény következik. Ezt követi a savanyú káposzta leves és a mákos guba. A hal – szálkája miatt – lányunk ellensége, ezért eltekintünk tőle. Vacsora után mindenki fut az ágya felé egy-egy új könyvvel. Majd indulás az éjfél misére, amely mindig nagyon hangulatos és nagyon felemelő. Az ez évi Karácsonyunk teljesen más lesz, mert 23-án repülőgépen ül a teljes család, hogy Szenteste a Szentföldön lehessen.

Több albuma egyházi témát dolgoz fel, mint a Jelenti magát Jézus, vagy a Mondj szívem dalt. Mennyire tartja fontosnak a hit, a szeretet erejét?

Mostanában megjelenő egyházi népénekeket tartalmazó trilógiám, akárcsak eddigi 24 önálló albumom: mind tematikus, dalanyagát én válogattam össze és mind alig beszerezhető. Ez utóbbi tény lelki éghajlatom függvénye, ugyanis teljesen képtelen vagyok önmenedzselésre és a menedzserek sem kopognak az ablakomon. Nem is várom őket, Hál'Istennek nem is zörgetnek. Én valójában boldog vagyok, boldog vagyok családommal, otthonommal. A dal, az ének csak ráadás, örömförrás, örömszerzés és megajándékozás. Hiszem, vallom, tudom hogy mindennél fontosabb a hit és a szeretet, melynek ereje akár csillagokat is teremthet...

Bölcsházy Sándor

„Menjete el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!” – ezekkel a szavakkal indította útjukra Jézus az első misszionáriusokat – az apostolokat –, akik feladata az evangélium örömhírének továbbadása volt. Az apostolok a püünkösi Lélek által megerősítve hatalmas missziós utat jártak be. Az évezredek átívelő világméretű missziós küldetés a hitterjesztők hatalmas seregét indította el távoli területekre. Ebben a küldetésben sok más rendekkel együtt a verbiták is nagy feladatot látnak el.

Az Isteni Ige Társaságát (Verbiták) Szent Arnold Janssen német pap alapította 1875. szeptember 8-án Hollandia egy kis falujában, Steylben. A verbita missziós szerzetesek tagjait a hármass szerzetesi fogadalom (tisztaság, szegénység, engedelmesség) fűzi össze, melyben papok és testvérek egyaránt élnek és dolgoznak. A közösség sajátos karizmája, hogy hirdesse mindenkinek a Szeretet Istenének Országát, mint az emberiség egyetlen közös célját, amely felé tudatosan vagy tudattalanul haladunk.

Arnold atya azt is észrevette, hogy kizárólag férfi misszionáriusok nehezen juthatnak el mindenkihez, bizonyos területeken a nők érzékenysége sokkal jobban megnyeri az emberi szívet. Ezért hamarosan női missziós rendet is alapított. Őket a **Szentlélek Szolgálói** névre keresztelte el. Emellett Arnold atya arra is rájött, hogy a misszió eredménytelen imádságos támogatás nélkül. Ezért megalapította a **Szentlélek Szolgáló Örökimádó Nővérek** társaságát, akik állandóan ott virrasztanak az Oltáriszentség mellett odaadó imádságban.

Bár a társaság csak egyetlenegy dologra specializálódott, a világmiszióra, de ez nagyon sokféle módon jelenik meg. Az egyszerű törzsek között végzett hagyományos őserdei munka ma is rendkívül fontos. Mellette azonban főleg Ázsiában híres egyetemeket is tartanak fenn a missziósok, hogy így is elérhessék azokat, akik Krisztusra szomjaznak, de főleg Európában és Észak-Amerikában a városi missziót részesítik előnyben. Az Isteni Ige Társasága a világ egyik

Kincünk a misszió

legnagyobb missziós szerzetesrendje, melynek létszáma folyamatosan növekszik, ma öt világrészen összesen 6130 fő. A társaság számos országban dolgozik a legkülönbözőbb területeken. Az Általános Rendfőnökség székhelye Róma. A közösségek egyik legnagyobb gazdagsága a nemzetköziség. Sokféle kultúrából származó szerzetesek élnek együtt a misszióházakban, ezáltal igyekeznek tanúságot tenni arról, hogy a testvéri együttélésnek nem lehet akadálya a kü-

és készül a szerzetesi fogadalomra, tanulja a magyar nyelvet – valamint a **Szent Arnold Lelki-gyakorlatos Ház**. Hazánkban hat éve nyaranként a verbiták missziós táborokat szerveznek gyermekeknek. Az idei nyáron egy kincskeresésre voltak hivatva július hónap folyamán Zsámbékon, Kőszegen és Tornyszentmiklóson a résztvevők.

„Minden napnak megvolt a maga kincse, és eszköze. Misszionáriusok előadásai által olyan távoli kultúrák kincseivel ismerkedtek meg a résztvevők, melyekkel nem sok lehetőség van találkozni a mindennapi életben. A Szentírás kincseit a lelki vezető atyák tárták a táborozók elé, hogy a Biblia évében még inkább elmerüljünk annak ismeretében. Az egymás iránti szolgálat kincsét egészen gyakorlatias módon sajátíthattuk el: akadályversenyen, kézműves foglalkozásokon, sporteseményeken, hogy észrevegyük, egymást segítve, sokkal könnyebb és szebbek mindennapjaink. Az utolsó közösen keresett kincünk pedig maga az élet, amely Istenben gyökerezve válhat legteljesebbé.” – idézte föl az együtt töltött heteket Zabos Robi testvér.

Szerte az országban mintegy huszonöt **missziós imaközösség** támogatja a hithirdetőket, különösen a verbiták munkáját imáival és tevékenységével. Érdeklődni lehet Burbela Gergely atyánál.

A **Verbita Baráti Kör** olyan közösség, akiknek tagjai bár nem feltétlenül ismerik egymást, mégis együtt imádkoznak nap, mint nap a misszióért. Bárki tagja lehet, felvételi díj nincs, viszont kéri a jelentkezőket, hogy adják meg nevüket, születési idejüket és születési helyüket, postacímüket Zabos Róbert svd testvérnek (Szent Imre Misszióház, 9730-Kőszeg, Pf. 74., vagy misszio@verbita.hu). Ő megküldi a felvételi igazolást a misszióért végzendő rövid napi imádságokat és a Világposta című missziós újságot.

Elérhetőség: Názáret Misszióház, 1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5., verbita.hu, tel. 30/418-9196) Forrás: www.verbita.hu. Összeállította: **Kubányi Andrea**

lönbözőség, hanem éppen ennek kell sokszínűvé tennie életüket. A verbita közösség magyar missziójának egyik központja Budapest XXII. kerületében található. 1924 őszén sikerült Budatétényben megvásárolni azt a kis házat, amely a **Názáret Misszióház** nevet kapta és feladata lett, hogy a misszionáriusi hivatást érző fiatalok számára megadja a gimnáziumi képzést. 1924-től 1928-ig a missziós növendékek száma 13-ról 74-re emelkedett, ezért az épület nem tudta ellátni a feladatát, így 1928–1930 között a kisszeminarium átköltözött Kőszegre.

1950-ben a missziósoknak be kellett fejezniük a működésüket és ki kellett költözniük a házakból. Budatétényt azonban nem hagyták el teljesen a verbiták. A missziós testvérek közül többen letelepedtek a vidéken, és egyszerű munkásként éltek tovább a helybeliek között.

Ahogy az embereket, úgy az épületeket sem kímélte meg a történelem. A rendszerváltás után kihasználva a lehetőségeket 1998-ban kezdték

A vámosszabadi Mindenszentek temploma 350 éves

Ünnepi szentmise

Vámosszabadi Győrtől mintegy hét kilométer távolságra fekszik a Duna partján. A falu nevéből látszik, hogy két falu épült össze: a „Vámos” tag arra utal, hogy Alsóvámos évszázadokon keresztül vámszedőhely volt, „Szabadi” tag – az egykori Győrszabadi nevet őrzi – azt a hajdani állapotot idézi, amikor a lakóknak a feudalizmus idején bizonyos kiváltságai voltak. A XIV. században már tudunk a falu templomáról, ami a török háborúban elpusztult.

November 9-én a templom felszentelésének 350. évfordulója alkalmából Dr. Pápai Lajos, győri megyéspüspök, celebrált szentmisét a vámosszabadi templomban. Az ünnepi szentmise keretében került sor a templom szentélyében elhelyezett emléktábla megáldására, amely az

1332 óta a községben szolgáló papoknak állít emléket. Köszöntötték Benkó Tibor esperes-plébánost, aki húsz éve látja el a lelkipásztori feladatokat. Az emléktáblán 47 pap neve olvasható. Benkó Tibor atya a negyedik a sorban az itt töltött évek számát figyelembe véve.

Falumúzeum a plébánián

A szentmisét követően átadták a jelenleg használaton kívüli plébánia épületében az egyházközség és az önkormányzat által közösen kialakított falumúzeumot. Ünnepi beszédet mondott Réti Csaba polgármester. A püspök úr a polgármesterrel közösen vágta át a nemzeti színű szalagot. A falumúzeumban a település életét bemutató tárgyakat állítottak ki, mellettük egyházi tárgyi emlékek és írott dokumentumok is találhatóak. Az egyházközség plébánosa elmondta, hogy a források a templom régebbi – 1332 körüli – eredetére utalnak, a 350 éve felszentelt épület már egy újjáépített templom.

Bacskó Lajos emlékszoba

Bacskó Lajos egy évvel ezelőtt halt meg. A falumúzeum az ő ötlete volt. Sokat dolgozott, fáradozott az egyházközség érdekében, ezért az egyik terem nevét viseli.

Sírszentelés

A falumúzeum megnyitása után a püspök úr és a plébános úr a hívekkel együtt kiment a temetőbe, ahol imádkoztunk és tisztelegtünk az itt eltemetett papok sírjánál, majd a püspök atya megáldotta Bacskó Lajos sírját.

Díszkilavígítás

Az önkormányzat anyagi támogatásával elkészült az ünnepre a templom külső díszkilavígítása. Délután litánia volt, amelynek befejezésére besötétedett. Ekkor lett bekapcsolva a világítás először. A jelenlévőkkel körbejártuk a templomteret, csodálatos élményben volt részünk. Mészszíriól is jól kivehető a község közepén álló templom sziluettje. A templom búcsúnapijának megrendezésére kerülő ünnepi események után emelkedett lélekkel, feltöltődve tértünk otthonainkba. Szép és jó példát láttunk arra, hogy a közösség erejével, összefogással, értékteremtő tevékenységgel maradandó lehet alkotni.

Szilágyi Ferenc

Bacskó Lajos: 1947. október 11-én született Alsóvámoson. A Csornai Mezőgazdasági Technikumban tanult, majd a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Egyetemen szerzett agrármérnök diplomát 1972-ben. Az erdészet is dédelgetett álma volt, ezért beiratkozott a Soproni Erdészeti Egyetemre, ahol 1980-ban erdészeti növényvédelemből szakmérnöki diplomát kapott.

Munkahelyén a pártállami időkben, amikor beosztott agronómus volt, hite miatt sok-sok bántás érte. Rossz szemmel nézték, hogy vallását azokban az időkben is gyakorolta és nem lépett be a pártba. Szálka volt szemükben az is, hogy felesége kántor volt a nyúli egyházközség-

ben, hogy két gyermeküket megkeresztelték és vallásosan nevelték.

A rendszerváltozás után a Nyúli Termelőszövetkezet elnök-igazgatójának választották meg. Édesapja után, aki hosszú évekig volt a vámosszabadi templom gondnoka, 1990-ben felkérték az egyházközség világi elnöki tiszttségére. Ezt a feladatát, amelyet haláláig végzett,

szolgálatnak tekintette, és a templom felújítása során minden munkafolyamatban élen járt. Létrehozta a „Mindenszentek Templomáért Alapítványt”, hogy a restauráláshoz szükséges anyagi eszközöket az alapítványon keresztül megteremthesse.

Elképzelése szerint – az önkormányzat bevonásával – kezdődött el a falumúzeum kialakítása. Ő maga is gyűjtötte, őrizgette a múzeum számára azokat a „kincseket” amelyek több generáción keresztül voltak családjának használati tárgyai, eszközei. Két ciklusban volt az önkormányzatban képviselő, négy éven keresztül alpolgármester. 2007-ben váratlan hirtelenséggel halt meg mindenszentek ünnepe előtt két nappal.

Nem állíthattunk emléket nagyjainknak hosszú évtizedeken át

Beszélgetés a 75 esztendőes Hunyadi László szobrászművésszel

A Görgényi havasok lábainál ülünk, szemben a Kelemen császárral, erdei faházban. Körülöttünk fenyvesek, a friss hegyi levegő éltet a forró nyári napon, a természet maga a művészet. Ebben a környezetben az alkotás vagy az ihlet megtalálása nagy élmény lehet. Hogyan indult művészi pályája? – kérdezem Hunyadi László erdélyi származású szobrászművészt, aki formába öntötte Szent István királyt, Márton Áront, Apor Vilmost, Orbán Balázst, Petőfi Sándort, Tamási Áront, valamint a II. világháború áldozatainak emléksobrát.

Együtt nőtem fel vele. Egész kicsi korom óta, amennyire visszaemlékezem rá és a tudatomban él: téglá- és cserépgyárban nevelkedtem. A későbbiekben ez még kibővült edénygyárral is. Úgyhogy körülvettek engem az agyaggyúró iparosok. Gyermekkoromban már megformáltam egy-egy állatfigurát, emberalakot. 1940-ben, a bécsi döntés előtt kerültem Marosvásárhelyre, ott jártam két évig a Református Kollégiumba, ott kezdtem az ábc tanulását. De édesanyám nem tudott eltartani bennünket – hárman vagyunk testvérek –, ezért visszamentünk a szülőfalumba, Küküllődombóra.

A háború után ismét bekerültem Marosvásárhelyre, a Református Kollégiumba, ott végeztem a középiskolai tanulmányaimat is, s szerencsémre csodálatos ember keze alá kerültem: Bandi Dezső szobrász nagy lelkesedéssel tanította az ifjaknak a kézimunkát és felhívta a figyelmünket a népművészet szépségeire. Egész életét a hazai népművészet megőrzésére szentelte, a szövéstől a fonásig mindennel foglalkozott, s próbálta átadni a tradíciókat az ifjúságnak. Fafaragó táborokat szervezett, csodálatos ember volt.

Bandi Dezső egyszer azt mondta az édesanyámnak: „Ez a gyermek hiába akar építész lenni, úgyszólván lesz belőle.” És úgy lön. Habár érdekelt a mechanika, a műszaki dolgok. Sok verést kaptam, mert mindig ott lábatlantokdaltam a lakatos műhelyben, reszeltem, barkácsoltam.

Gondolom édesanyja otthon maradt a három gyermekkel.

Igen, de nagyon szerette a gazdasszony munkát, amit a falusi asszonyok végeztek. Dicsőszentmártonból, városi leányként jött férjhez apámhoz falura, de megtanult fonni-szőni, hímezni. Szépen kézimunkázott.

Honnan származik a Hunyadi-, ez a patinás, történelmi magyar név?

Ezzel a kérdéssel Kelemen Lajos foglalkozott. Erdélyben két helyen élnek Hunyadiak: a Szilágyság déli részén van néhány falu, ahol előfordulnak, és a Kisküküllő mentén, Küküllődombon, Magyarkirályfalván stb. A közelben található a Küküllővár, amely valamikor királyi birtok volt. Egyes történészek azt állítják, hogy a jobbágyok felvették az úr nevét. Nekem van egy más feltételezésem: ez pedig a következő, Bocskai hajdúkat telepített a Nyárad- és

a Küküllő-mentén, a hajdúk között pedig gyakori volt a Hunyadi név.

Őn is efféle családból származott?

Talán elsőkelyült hajdúk, de az is lehet, hogy jobbágyok voltak az őseim, biztosat nem tudok. Anyai ágon kutyabőrös nemese az elődeim. Dédanyám Firtos névre hallgatott, a Firtos-vára környékéről származott.

A név kötelez. Szégyent így sem, úgy sem hoz elődeire, legyenek azok jobbágyok, hajdúk, vagy a nagy Hunyadiak, hisz végignéve alkotásait, remek magyar személyiségek szobrait készítette el.

Igyekeztem. Engem befolyásolt az átkos kommunista rendszer is, melynek kapcsán eltítottak bennünket saját nemzeti kultúránktól, történelminktől. Iskoláinkban nem taníthattuk, nem állíthattunk emléket nagyjainknak hosszú évtizedeken át. Jómagam kötelességemnek éreztem, hogyha kicsiben, mégis tudjak valamit megformázni ezekből a nagy magyar emberekből.

S ez a nagy fiatal kora óta követelte magának a „jogot”?

Igen. Az első Petőfi szobromat 14 esztendőes koromban készítettem, Sütő András író barátom megemlékezett róla egyik írásában.

Mely megjelent az ön munkásságáról, művészetéről szóló reprezentatív album bevezetőjeként Magyarországon, 2006-ban. Ahogy végignézte alkotásait, valóban jeles magyar személyiségeket formázott meg: Petőfi Sándort, Márton Áront, Apor Vilmost, Széchenyi Istvánt, Benedek Elekét, Orbán Balázst. Hogyan talált rá épp ezekre a kiváló személyiségekre?

Apor Vilmos Segesvár szülőtte. A szobor elkészítésére pedig a segesvári plébános kért fel, készítsék szobrot a plébánia udvarára! Amikor sokak meglepedésére elkészült a kompozíció, szóvá tettem, hogy Márton Áront is meg kellene formálni, hisz ő volt Erdély nagy püspöke! Az összes felekezet elfogadta: protestánsok, zsidók, mindenki. Erre a plébános azt mondta: „Na, állj neki!” Amikor elkészültem vele, üzentem neki, hogy megnézheti. Ám nem ő jött el, hanem a kántor, akinek nagyon tetszett a mű. Közben fényképeket is készítettem a szoborról, s valamiért Udvarhelyen jártam, ahol megmutattam a kollégáknak. Egyikük elkérte az egyik fényképet és megmutatta a helyi plébánosnak, aki néhány nap múlva telefonált, hogy mikor vagyok otthon, mert megnézné Márton Áront. Eljött, tetszett neki, és közölte, hogy ezt felállítják Udvarhelyen.

Így került Márton Áron szobra Székelyudvarhelyre, 1995-ben!

Igen, s ekkor Orbán Balázs szobrom felállítása már folyamatban volt Székelyudvarhely főtéren.

Érdekes, több papi személyiséget is megformázott. Ez letlen, vagy tudatos döntése a művészi akaratnak?

Azokhoz a személyiségekhez vonzódom, akik tettek

Hunyadi László
Orbán Balázs szobrával

valamit, nemcsak az egyházukért, hanem közösségükért is. Nekem mindegy, hogy ki melyik felekezethez tartozik, nem teszek különbséget vallás és vallás között, ám fontos, hogy az illető keresztényi módon éljen. Jómagam egyébként a legelfajultabb protestánsok közé tartozom: unitárius vagyok. Ez az egyetlen magyar eredetű vallás, amely Erdélyben alakult. Az unitáriusok vallják: egy az Isten! Nincsenek szentek, a szentek is emberek, ők a próféták, s Jézus maga is ember volt. De a legtekélyesebb ember! Az unitáriusok szerint hiába mész el a plébánoshoz, hogy elmondod neki a bűneidet, nem elég bűnhődni, azt neked jóvá is kell tenned!

Ezek szerint nem zavarja, hogy unitáriusként megformázta Szent István királyt, akinek köszönhetjük a kereszténység felvételét. Áll egy Szent István szobra Marosszentkirályon, a másik pedig Kiskunfélegyházán.

A marosszentkirályi Szent István az első. Kecskeméten meghirdettek egy pályázatot Szent Istvánra, amelyre meghívtak engem is, ahová a későbbi kiskunfélegyházi szobrom vázlatát küldtem el, de nem nyerte el a tetszését néhány helybélinek, ezért amikor felkértek a kiskunfélegyháziakra, e vázlat alapján készítettem el az alkotást.

Így született meg az álló Szent István király szobra.

Igen. Elsősorban nem a szentet akartam megmintázni, hisz nagyon kemény és vaskezű király volt, hanem a bölcs uralkodót, aki előrelátóan rájött arra: ha a magyarok megmaradnak az ősi hitnél, nem lesz helyük Európában.

Itt látom Tamási Áron mellsobrának tervét. Ez miért maradt csak szoborterv?

Vele mindig foglalkoztam. Egy alkalommal személyesen is találkoztam vele, 1956-ban Kolozsváron járt és a Bolyain tartott előadást a magyar diákoknak. Nagy tisztelője voltam, szerettem az írásait, mindig otthon éreztem magam bennük. Lényegében a szülőföldem nincs messze Farkaslaktól. Amikor elkészítettem a Helikonos írók sorozatának domborműveit – ő is odatartozott –, készítettem

Tamási Áron szobra (gipsz) tanulmány
(Pálosi Ferenc felvétele)

Péterfi szobra

róla egy domborművet. Állandóan foglalkoztatott a téma. Később a szülőfalujában felállítottak egy Tamási Áron mellszobrot az iskola elé, s akkor szóltak nekem is, de épp mással foglalkoztam, s nem tudtam elvállalni. Elkészült a szobor, úgy-ahogy elfogadható volt, de én jobbat képzeltem el róla. Ezért később mégis nekiálltam egy másik Tamási szobornak. Biztattak a farkaslakiak is, aztán felém se jöttek. Ott állt sokáig nálam a műhelyben. Tavaly végül is valamelyik pesti társaság megvette tőlem és elvitték Farkaslakára. Azóta ott áll a szülőfaluban.

Másik érdekes szobra az agyagfalvi székely nemzetgyűlés és az 1848-as emlékmű. Mire emlékeztet ez az alkotása?

Ennek külön története van: az erdélyi karok és

rendek összegyűltek *Agyagfalván*, és megtartották a nagy *székely nemzetgyűlést*, ahol eldöntötték, hogy csatlakoznak az 1848-as magyar forradalomhoz. E történelmi pillanatot emlékére készült a mű. Ez még jóval a rendszerváltás előtt volt. Egy pályázatot hirdettek, s *Kulcsár Bélát*, szenzációs barátomat, aki idősebb volt nálam, megbízták a kivitelezéssel, de sajnos már az egyméteres makettet sem fejezhette be, mert szívinfarktusban meghalt. A terv csak nagyjából készült el. De szerencsére akkor még *Fazakas János* ott volt a párt felső vezetésében, s ő elintézte, hogy megadták a jóváhagyást. A mű három évig készült, huszonegy köbméter kő található benne. *Kiss Leventével* együtt ketten végeztük a kivitelezést. Iszonyatos nagy munka. Kőből faragtuk ki a formákat, három évig tavasztól késő ősziig, amíg a hó lehullott, ott voltunk a kőbányában és vertük a követ.

Amikor készít egy-egy szobrot valamelyik nagyformátumú személyiségről, hogyan készül fel a munkára? Itt van például Márton Áron, akit Erdély legnagyobb püspökeként emlegetett.

Fényképeket nézegetek, de meg kell ismerni az egyéniséget is. A fénykép önmagában nem elég. Ha valakiről portrét készítek, legyen az akár festmény, rajz, vagy szobor, nem elég például a fejszerkezet ismerete, kifejezésben is tükröznie kell az egyéniséget. Néha el kell távolodni a realitástól. Sokszor millimétereken múlik, hogy a kifejezést fokozni tudjam. Nagyon sokat számít a mozgás. Lényegében a szobrászat nagyon közel áll a színészethez, csak épp néma. A szobor *néma színész* kell legyen, úgy, hogy ne legyen teátrális.

De ha jó egy szobor, akkor szinte megszólal...

Igen, beszélnie kell, de némán.

Érdekes, a II. világháború áldozatainak emlékére készített szép szobra egy anyát ábrázol gyermekével.

A háború áldozataiért készítettem.

Volt-e valaki a családjában, aki odaveszett a háborúban?

Több unokabátyám. Volt, aki *Oroszországban, Szibériában* végezte az életét. E szoborkompozíció elkészítésére a keszthelyiek kértek fel, akartak állítani egy emlékművet a háború áldozatainak. Egy helybeli szobrász készített egy elég elvont figurát, mely plasztikaként nagyon jól sikerült, de hiányzott belőle az *ünnepélyesség*. Az önkormányzat elfogadta, kiöntötték bronzból, de nem fogadta el a lakosság. Ekkor kértek fel, hogy készítsek én is egy szobrot e témakörben. Elkészítettem a vázlatát, az önkormányzat közkívánatra véleményezésre bocsátotta és a lakosságnak ez kellett. Mert kik az áldozatok? Az anyák és a gyermekek. A férjek és fiúk elpusztultak. A kompozíción a gyermek siratja az apját, bátyját, a megtört boltív a háború rombolását szimbolizálja. A kereszt megdőlt, ahogy a Szent Koronán is látható, de milyen szép!

A hit mindig erőt ad. Szerintem nincs önön kívül még egy olyan szobrász, aki ennyi jelentős történelmi alakot formázott volna meg.

Péterfy Laci, Kő Pali, azért akadnak néhányan.

De önnél jobban kidomborodnak a nagy jellemek. Még nem is ejtettünk szót Wass Albert sírjáról, Marosvácsán.

„Adjátok vissza a hegyeimet!” Itt láthatja azokat a hegyeket, melyekről írt az erdélyi író. Már gyermekkoromban, a negyvenes években hallottam Wass Albertről, az egyik unokanővérem férjével – aki kisebb földbirtokos volt –, együtt vadásztak.

A marosvácsi Wass sírhely is az ön keze munkáját dicséri.

Valóban így van. Több helyen felállították ugyanezt a szobromat, másolatban. *Debrecenben, Pesten, Zuglón* látható. *Szigligeten* nem engedték felállítani az elvtársak, nehogy konfliktus legyen belőle, ezért ott magánterületre került, egy kocsmáros kertjébe.

Kemény Jánosról még nem beszéltünk.

Őt személyesen ismertem, nagyon jóba voltunk, gyermekeivel együtt nevelkedtem. Sajnos, már meghaltak. Két lánya közül az egyik nagyon jó énekes volt, de magas termete miatt csak sűgő lehetett az Operánál. A nagyobbik lánya Angliában élt, majd visszajött Párizsba. Fia kiváló képzőművészként, 56 éves korában hunyt el rákban. Legkisebb lánya, Zsuzsa kiváló festő férjével, Nagy Pállal, jó barátunkkal autóbalesetben halt meg.

Reprezentatív érem sorozatot készített az erdélyi Helikon íróiról, ők is neves közéleti személyiségek.

A 22 centiméteres domborművek meghaladják az érem méretét, Marosvácsán láthatók. Haminchat érmet készítettem idáig, de ötvenöt kell legyen. Néhány név közülük: *Szemlér Ferenc, Szabédi László, Makkay Sándor, Áprily Lajos, Dsida Jenő, Tamási Áron, Nyirő József, Wass Albert. De sok más fontos személyiségről is mintáztam ilyen portrét. Bolyai Farkas, Dávid Ferenc, az unitárius egyház alapítója, Mikes Kelemen, Apor Vilmos, Márton Áron nevével említeném hirtelen.*

Pazar névsor. Pongrácz Gergely nem a Helikonos írók közé tartozik, de róla is készített szobrot.

Ötvenhatos szabadságharcos, *szamosújvári* örmény-magyar. Szobra az '56-os múzeumban látható *Kiskunmajsán*. Erre a munkára egy kiskunfélegyházi barátom

kért fel, aki húsz éve dolgozik Ausztriában, egy nemzetközi cégnél, mint agrármérnök. *Tarjányi József* nagy Erdély-járó, felkérésére készítettem a szobrot.

Ha visszatekint az életútjára, mennyire volt könnyű/nehéz ez a pálya?

Sosem voltam megelégedve önmagammal. Mindig jobbat és igazabbat szerettem volna. Elsősorban nem a szépre törekedtem, hanem az igazra! Számítalan munkám csak félig készült el, mert úgy éreztem, hogy nem sikerült. Tele van a műtermem megkezdett, befejezetlen alkotásokkal.

A kommunista időkben hagyták dolgozni? Hisz alkotásainak többsége történelmi személyiségek, irodalmárok, egyházfők.

A *Ceausescu*-rendszerben kimaradt több, mint tizenöt év. Ebben az időszakban egyáltalán nem készítettem szobrot.

Elhittették vagy elment a kedve?

Nem volt miért. Sok figurát készítettem, kiöntöttem gipszbe, de nem tudtam, hol tárolni, ezért kikerült a szabadba és az idő megette, elporladt.

Tudja-e, hány köztéri szobra áll Erdélyben és Magyarországon?

Nem számoltam össze, de körülbelül tizenöt. Szinte több van Magyarországon, mint itthon.

Jelenleg min dolgozik?

Mindszenty József portréján. Amikor elkészítettem kisméretű plakettjét, Tarjányi megnézte, megtetszett neki és azt mondta: milyen jó lenne, ha a hercegprímás szobra *Fertőszéplakon* állhatna, a plébánián. Jelenleg életnagyságú domborművén dolgozom.

Ezek szerint valóban vonzza az egyházfőket.

Igen, tisztelem őket és az egyházat.

Szerencsére sok felkérése van. De a kitüntetésekkel mint-ha nem halmozták volna el! Milyen elismerésben részesült?

Az első kitüntetésem a rajz- és képzőművész tanárok országos kiállításán kaptam. Később, amikor felvettek a *Magyar Művészeti Akadémiára*, kaptam egy *Koller-díjat*.

Ez kevés, ön sokkal többet érdemel. Hiányolom például a Kossuth-díjat!

Néhány éve, amikor még *Iliescu* volt a román államelnök, sok erdélyi magyar művész kapott kitüntetést, én is megkaptam a *Kultúra tisztikeresztjét*. Tavaly javasoltak *Marosvásárhely* diszpolgári címére, de nem kaptam meg.

Mellőzésének következtében Magyarországon alig ismerik.

A képzőművészek általában nem hangoskodnak. Azok az elismert művészek, akik beszélnek, írnak, hallatnak magukról. A képzőművészek némák.

Nem hiányzik az elismerés?

Nem. Sose törekedtem babérokra. Nem feladatom, s jogom sincs ahhoz, hogy megmondjam, művészet-e, amit művelek? Ez a feladat az utókorra hárul. Sajnos a mai világban egyre kevesebben érdeklődnek a művészet iránt. A szobrászat haldokló ága a vizuális kultúrának. A mai modern kultúra, a sok, óriási üveg-vas építmény száz év múlva elretentő példaként áll majd az utókor előtt! Ma felborult minden, teljes zűrzavar és káosz tapasztalható a képzőművészetben belül is.

Frigyész Ágnes

A **VILÁG** számos pontján, Európa minden szegletében ismerik és zeneértő körökben is rajongásig szeretik műveit. Művei a nemzetközi kórusversenyek állandó szereplői. Maga a mester is sok esetben mint zsűri tag, vagy elnök, esetleg tiszteletbeli elnök. A magyar kórusok mindent elsöprő sikersorozataikat elsősorban hazai zeneszerzőinknek köszönhetik, az elsők között Kocsár Miklósnak. Bizton számíthat sikerre az a kórus, amelyik az Ő – szinte slágernek tekinthető – műveit képes méltó módon előadni a világversenyeken.

Kórusműveinek kottáit az énekesek kézzől-kézre adják. Érdekes módon mégsem mondhatjuk, hogy a Kocsár-kultusz központja Magyarország lenne. Talán igaz, hogy senki sem lehet próféta a saját hazájában

JAPÁNBAN, immáron tizedik éve – kétévénként – az egész országra kiterjedő Kocsár Kórusversenyt rendeznek, amelynek döntőjét Tokióban tartják. Erre a versenyre minden kórusnak kötelezően egy Kocsár-kórusművet kell vinni, és egy szabadon választottat, de többnyire a japán kórusok ezt is Kocsár Miklós művei közül választják. Magyarul éneklük a műveket, kívülről tudják a szöveget és hibátlan kiejtéssel adják elő. Minden Kocsár verseny valóságos népnepély. A japán kiadók újabb és újabb műveket kérnek, megrendelést adnak Kocsár-művekre és a mester ennek már jó pár esetben eleget is tett.

NYÍREGYHÁZA az a város, ahol a sors kegyelméből két olyan óriás találkozott, mint Kocsár Miklós és Szabó Dénes. Aki Kocsár

Kocsár Miklós születésnapjára

Miklósnak akár csak három művét hallotta Szabó Dénes kórusainak előadásában: a „Jó szánút, jó fejszék” a „Tűzcterák” és az „Ó, havas erdő némasága”-t, az érte miről beszélnek. Különösen a legutóbbi olyan átütő felejthetetlen élmény, hogy aki ezt csak egyszer is hallotta életében, többé nem felejtí el. Többé nem tud megállni egy erdőszélen úgy, hogy ne hallja azt az er-

DEBRECENŐL sem lehet elvitatni Kocsár Miklóst, mert hiszen ez az Ő szülővárosa. Itt töltötte boldog gyermekkorát, ide köti szülei, testvérei emléke. Itt volt kisdíák a Debreceni Református Főgimnáziumban. Itt tette első lépéseit a zene birodalmában, édesanyja zongorajátékának hatására. Itt él operaénekes feleségével, a gyönyörű Franceskával, két édes gyermekével:

Katalinnal és Benedekkel. A mester fia, Kocsár Balázs, a Debreceni Csokonai Színház kiváló karmestere.

BUDAPEST Kocsár Miklós élettere, fiatal felnőtt kora óta. Ide járt a Zeneakadémiára zeneszerzést tanulni, itt alapított családot, itt dolgozta végig eddigi életét. A Madách Színház zeneszerzője és karmestere volt a színház fénykorában, a hatvanas években.

dő fölött átsuhanó angyali, égi hangot, amit Kocsár Miklós megálmodott és Szabó Dénes lányai megszólaltatnak. A két művész nagy barátságának sok gyönyörű kórusművet köszönhetünk. Kocsár mester a Nyíregyházi Cantemus Kóruscsaládnak, lehet mondani, házi szerzője és legbensőbb családtagja is. Műveit állandóan repertoárjukon tartják, CD-eket és DVD-eket készítenek a szeretett tanár Úrral. Kocsár Miklósnak Nyíregyháza nincs messze Budapesttől, Ő mindig szívesen megy oda, mintha csak haza menne, mert ott ugyanolyan szeretettel várják mint otthon, a saját családjában.

Itt dolgozott együtt és írt igen sok gyönyörű zenét az Állami Népi Együttesnek. 1982-től a Magyar Rádió népzenei rovatának vezetője, majd később a zenei főosztály vezetőhelyettese lett. Harminchat éve zeneszerzést tanít a konzervatóriumban, a mai napig is, és lenyűgözően csodálatosan szép zeneműveket ír! Kiemelkedően szépek szakrális művei, amelyek az Úrral való boldog, szerető kapcsolatáról tanúskodnak...

Az Úristen éltesse és szeresse Őt továbbra is, a maga, a családja és mindannyiunk örömeire és a haza javára!!!
Szigeti Rózsa
a Cantemus Kóruscsalád menedzsere

Aki igaz magyarként élt az emigrációban

Vannak olyan emberek, akik tudásukat, lehetőségeiket, kapcsolataikat nem csak a saját érdekük érvényesítésére tudják fordítani, hanem juttatnak belőle másoknak is. Ilyen rendkívüli egyéniség volt Dr. Balogh Elemér, aki viszontagságos és keresztekkel teli élete ellenére mindig megtalálta azt az utat, ahol segíthet másoknak. Bár egész életében a pénz világában dolgozott, mégsem a gazdagság megszerzésében látta élete értelmét. Most, hogy életének 95. évében, 2008. október 20-án hazatért a Mennyei Atya házába, hisszük, hogy a teremtő ezekkel a szavakkal bocsátotta be: „Jól van te hűséges, derék szolga. Minthogy a kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe!” (Mt 25, 21-22)

Balogh Elemér 1913. július 4-én született Budapesten. Tizennyolc éves korában folyékonyan beszélt németül, franciául, angolul és olaszul. 1936-ban doktorált az édesapja által 1920-ban alapított Budapesti Közgazdasági Egyetemen, majd a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban kezdett dolgozni. 1945-ben feleségével és két kis gyermekével emigrált. Néhány évig Münchenben éltek, majd családostul

Balogh Elemér édesapjával, Dr. Almási Balogh Elmérrrel

Dr. Almási Balogh Elemér szobra előtt a Nemzeti Galériában fiával és unokáival

kivándorolt Amerikába, ahol a Chase Manhattan Banknál dolgozott.

Amerikai tartózkodása alatt 1956–68-ig minden évben jótékonyági bálakat szervezett, melyeknek tiszta bevételét – 10-15 ezer dollárt – a Magyarországon működő vidéki papok részére motorkerékpárok, később gépkocsik vásárlására ajánlott föl. Megalapította a New York-i Magyar Házat, a nem egységes, amerikai emigráció találkozó helyét. Létrehozta az amerikai magyarok részére a Széchenyi Társaságot, melynek tagjai sikeres vállalkozók és közgazdászok voltak. 1968-ban visszatért Európába és a bécsi Creditanstalt Banknál dolgozott 1985-ig. 1972-ben elvesztette feleségét, majd 1984-ben lánya is meghalt. Az ő emlékére alapítványt hozott létre a budapesti Patrona Hungariae és a debreceni Svetits leánygimnáziumban, amely

Balogh Elemér

Almási Balogh Pál

ALMÁSI BALOGH PÁL
(Nagybarca, 1794. okt. 18. – Pest, 1867. szept. 11.) orvos, akadémikus, tudományszervező, jeles közéleti személyiség, Széchenyi és Kossuth házi orvosa. Németországban megismerkedett a hasonszenvi gyógymód (homeopátia) elveivel, és hazatérve 1826-tól munkálkodása nyomán ez a gyógymód hazánkban is elterjedt. Ő volt az MTA első folyóiratának, a „Tudománytár”-nak az egyik szerkesztője. Sokat fáradozott a honi ipar és állatvédelem ügyében.

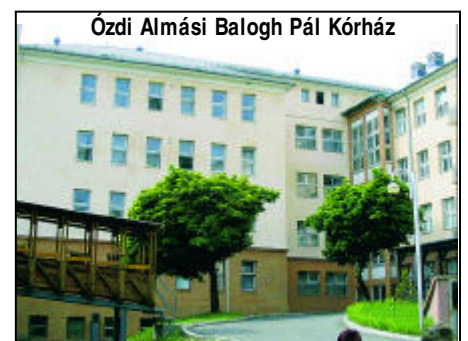
azóta is minden évben két-két olyan végzős diáknak juttat nagyobb összeget, akik keresztény magatartásban és emberségben tanúsított kimagasló példájukkal ezt megérdemelik. Később szoros kapcsolatba került a férfi szerzetesrendekkel is, tőlük értesült, hogy külföldi segítségre volna szükség. Felajánlotta nekik amerikai kapcsolatait, melyek segítségével jelentős anyagi támogatást szerzett a katolikus iskolák újjáépítésére, és a jövő magyar egyházának osztrák mintára való megszervezéséhez.

1985-től egy osztrák bank megbízásából Budapesten dolgozott. Itteni tartózkodása alatt megismerte a magyar szocialista gazdasági és üzleti rendszert, és annak vezetőit. 1988-ban

látta, hogy ez a rendszer előbb-utóbb megszűnik, ezért elhatározta, hogy tudását és kapcsolatait arra fogja összpontosítani, hogy a rendszer-váltás menete minél jobban sikerüljön. A bécsi Webster University Business School tanáraival angol nyelven egy menedzserképző tanfolyamot indított – részben saját finanszírozásban – olyan fiatal közgazdászok számára, akiket alkalmasnak

Balogh Elemér feleségével

Ózdi Almási Balogh Pál Kórház

talált arra, hogy a jövő gazdaságának vezetői legyenek. Hat év alatt összesen 50-en végeztek. Ők a mai magyar gazdaság sikeres vezetői közé tartoznak. 1988-ban az ózdi kórház felvette nagypapja, Dr. Almási Balogh Pál (1794–1867) nevét, ekkor tízezer dollárral egy alapítványt hozott létre az ott dolgozó fiatal orvosok szakmai továbbképzésének előmozdítására.

Balogh Elemér 1986-ban újra megnősült, második feleségével haláláig boldog házasságban élt Bécsben. Odaadó életéért és segítőkészségéért 2005-ben a Magyar Katolikus Egyház Pro Eclesia Hungarica díjjal tüntette ki.

Rózsásné Kubányi Andrea

Egyházi zene

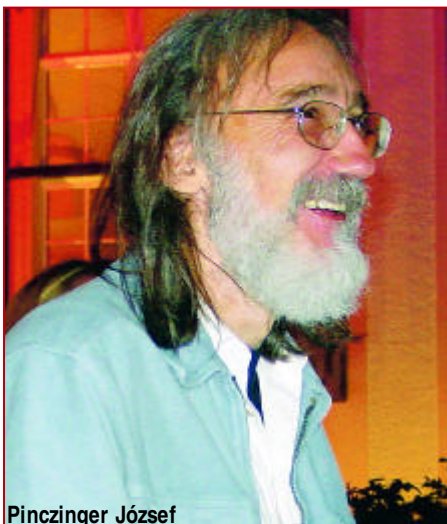
Lendület, lélekemelés, igényesség, életszeretet, minőség, teljes újszerűség, stabil komolyzenei alapok, latinos virtus, áhítat, újjászületés percről percre, ha akarjuk hogy átjárjon...

A küldetés

Küldetésünk, hogy akit csak tudunk, bevonjunk abba a varázslatosan élettelteli muzsikába, amely Istenhez emelhet mindannyiunkat.

Az együttes neve

„Cantare amantis est” – azaz: „aki szeret, énekel” – így fogalmazza meg Szent Ágoston a zene és a szeretet mély összetartozását. Ezt a gondolatot tükrözi együttesünk névválasztása is: a „Szent Szeretet” szavakkal kezdődik Szent Bernát *Ritmus az isteni szeretetről* című költeménye, amely megzenésített változatát kedvenceink és hallgatónk kedvencei közé sorolhatjuk.

Pinczinger József

Amor Sanctus – zene, amit játszunk, beszélgetés a vezetőkkel, Pinczinger József zenetanár-zeneszerzővel.

Argentínában, a Buenos Airesi Zeneakadémián szereztem hegedűtanári diplomát. 1971-ben ösztöndíjas vendéghallgatóként kerültem Budapestre, ahol a Zeneakadémián két éven át karvezetést, magyar népzene, Kodály-módszert és zenetörténetet tanultam. Tanárom volt Szőnyi Erzsébet, Maklári József, Kroó György. 1974-ben a Granadai Nyári Zenei Fesztivál karnagytovábbképző kurzusára kaptam ösztöndíjat. Hét évvel később, 1981-ben – ismét ösztöndíjasként – eljutottam Párizsba, ahol a Katolikus Intézet Liturgikus Zenei Tagozatán gregoriánt, XVI. századi francia polifóniát, Orff-Kodály módszert és viola da gambát tanultam. A kántori oklevelet 1986-ban szereztem meg, ekkor már kántorként dolgoztam a Kelenföldi Szent Gellért Plébánián.

Hol tanítottál zenét?

Először Spanyolországban, a madridi Német

AMOR SANCTUS

ZENE, ahogyan még nem volt

Szent Mihály Iskolában, Argentínában az Istengyermekek Plébániái Általános és Középsiskolában tanítottam. Magyarországon a József Attila Gimnáziumban, a későbbi Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban keztem el a tanítást, jelenleg a Zsámbéki Premontréi Szakközépiskola és Szakiskola zenetanára és az ottani Szent Norbert Alapítvány kulturális szervezője vagyok. Emellett a zsámbéki szkolát is vezetem.

Az Amor Sanctus repertoárjának nagy részét a Te különleges hangzású, mély hitet sugárzó szerzeményeid alkotják. Hogyan kezdted el zenét szerezni?

Mint szinte mindenki, aki zenével foglalkozik, én is viszonylag korán megpróbálkoztam a zeneirással. De igazából – „komolyabb szándékkal” – a Szent Gellért Plébánián született az első, tényleg előadásra szánt „mű”: ez volt *Az Úr nekem pásztorom*. Később egyre inkább belejöttem, és attól fogva folyamatosan újabb és újabb darabokat írtam, kizárólag egyházi énekeket. Úgy gondolom, ilyen értelemben a Szent Imre Gimnáziumban töltött évek is igen gyümölcsözők voltak – sok darabot írtam az ottani diákoknak, többek között a *Taizé* a *Simplex* és az *Ifjúsági Misét*, a *Karácsonyi Oratóriumot*. De leginkább az Amor Sanctusban „élem ki magam” mint zenészerző.

Sok műved született a zsolnárok, a középkori himnuszoktól vagy éppen egy-egy szentírási jelenet ihletéséből.

Már régóta kizárólag bibliai vagy szent íróktól származó szövegekre írok zenét. Ezek között vannak ó- és újszövetségi idézetek, zsolnárok, Szent Bernát, Aquinói Szent Tamás, Pázmány Péter költeményei. Jobb szövegeket nem tudnék kitalálni, és ezek a szövegek nem csak azt foglalják össze, ami a hitünkkel, az egyházzal kapcsolatos, hanem azt is magukban hordozzák, amit az ember érez vagy érezhet, felfoghat Istenből és a Vele való kapcsolatból. Igyekszem alkalmazkodni a liturgiához – fontosnak tartom az

ordinárium szigorú betartását, nemcsak szövegében, de szerkezetében is. Sokszor az eredeti latin szövegre épül a dallam, mert szívesen engedek a latin nyelvű szöveg „lüktetésének”. Kisebbségi sikerrel próbálkozom azzal, hogy valamiféle híd jelenjen meg abban, amit írok. Olyan híd, ami összeköti a több évszázados egyház kincseit – a gregorián éneket, a szent szövegeket – a mai zenei nyelvvel.

Úgy gondolom, hogy az egyházban csak úgy lehet alkotni, ha az, aki alkot, ismeri és értékeli mindazt, ami a művészetben az egyház kincsévé vált. Ekkor nem szakad meg a folyamatosság, és nem keletkeznek olyan művek, amelyek teológiailag hibásak, tele vannak kisebb-nagyobb tévedésekkel, és teljesen „szubjektív” – a szerző egyéni érzéseinek alapul – kiindulópontból születnek, liturgiai szempontból pedig teljesen önkényesek. Ezek a művek alkalmatlanok a szolgálatra. Az egyházi zenében elsődleges szerepe van a szövegnek, amely – Istenről

vagy Istenhez szóló – ima, tehát a zenének a szöveghez kell alkalmazkodnia.

Az Amor Sanctus vezetőjeként kezdettől fogva fontosnak tartod a gregorián zenét. Lassan hagyománnyá válnak a minden hangszerkíséretet nélkülöző, gregorián énekes nagybőjti szentmisék. Ez egyfajta összekapcsolódás a régi korok embereinek imájával, istenkeresésével.

Nagyon értékes és különösen fontos, hogy az Amor Sanctusban többféle stílusban énekeljünk, és képessé váljunk mindannak az előadására, ami az egyházi zene különböző stílusából valós értéket képvisel. Mindezek alkalmasak arra, hogy miséken, imaórákon, szentségimádásokon szolgáljunk általuk. Ilyenek a gregorián énekek – akadnak köztük elég nehezek is –, a

polifonikus művek, a taizéi énekek vagy az ortodox dallamok.

Van egy igen eredeti kifejezésed, úgy hangzik, hogy „lélekparkoló”. Valamiképpen talán az Amor Sanctusnak is hivatása, hogy „lélekparkolóvá” váljon. Hogyan élhetjük ezt meg?

Mindannyian vágyunk arra, hogy egész életünkben – lelki értelemben – Isten közelében lehessünk, igaz? („Nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik Benned” – mondja Szent Ágoston.) Egész életünk folyamán jövünk-megyünk, dolgozunk, szórakozunk – és emellé odaállítjuk a célt, hogy hívő keresztényként mindig mindent úgy tegyünk, hogy az Istenhez forduló ima legyen – képletesen szólva: végig „adásban maradjunk”. De ezt nagyon nehéz megvalósítani. A szentmise és a

szentségek vétele mellett „pihenőhelyekre” is szükségünk van: olyan helyekre, ahol Istenről és a lélekről (ami az Ővé) szól mindaz, amit éppen teszünk, és a lelket táplálja. Olyankor, amikor éppen énekelünk, hegedülünk, szent szövegeket olvasunk, szent szövegekről beszélgetünk – anélkül, hogy tudatosan bármi különöset tennénk –, a lélek táplálkozik és „parkol”. Pihen, félretéve mindazt, ami kívül, a munkahelyen, az utcán, a világban történik. Nem azért szükséges ez, mert el akarunk szakadni a világtól, hanem azért, hogy Isten közelében maradhassunk.

Az együttes

2004-es megalakulása óta áll fenn az együttes. A sokszínűség a közel harminctagú ének- és zenekarunk összetételében is megmutatkozik. Vannak köztünk középiskolások, főiskolások és egyetemisták, de mellettük megtalálhatók a legkülönfélébb foglalkozások képviselői. Külön színfoltot jelentenek az együttes legifjabb tagjai, akik olykor szüleikkel együtt jönnek el a próbákra és a programokra, amelyek nem csak fellépésekből állnak, hanem más közös együttléteket is szervezünk. Szinte kivétel nélkül kedvtelésből zenélünk, többen tanultunk hosszabb időn át hangszeren játszani. Az Amor Sanctus együttes

mellett sokan énekelünk más kórusokban, szkolákban is, akad köztünk kántor, ifjúsági énekkarvezető. Sokunknak életre szóló kedves emlék, hogy a nyolcvanas években akár még gyermekeként bekapcsolódhattunk a Kelenföldi Szent Gellért Plébánián akkoriban működő, Pinczinger József által szervezett zenei együttesekbe.

Fellépéseink

Hosszú lenne felsorolni azokat az eseményeket, ahol az elmúlt években énekelhettünk. Szentmiséken, Istentiszteleteken, szentségimádásokon, koncerteken, egyéb egyházzenei rendezvényeken egyaránt részt veszünk. Szeretünk utazni. A sok-sok alkalom közül talán kiemelkedik plébániatemplomunk felszentelése, a kalocsai Szent Imre templom ünnepélyes bérválási szentmiséje, vagy a Melkben megrendezésre kerülő egyházzenei fesztiválon való részvétel, valamint az olyan különleges események, amikor esküvői szertartásokon való zenélésére kérik fel az együttest. Számunkra ugyanakkor ugyanúgy nagy élmény és kedves emlék egy maroknyi református gyülekezet istentiszteletén szolgálni vagy egy kis falusi templomban néhány ember előtt énekelni.

A jövő

Karácsonyra készülődünk, a közeljövő biztosan erről szól. Karácsonyi fellépéseink közül kiemelkedik a Karácsonyi Oratórium, aminek az előadása 2008. december 22-én, 18 órakor lesz a Kelenföldi Szent Gellért Plébániatemplomban. Sokak kérésére és természetesen a magunk kedvtelésére hangfelvétel elkészítését is tervezzük. Egy előfelvételt összel már sikerült elkészítenünk. Terveink persze messzire mutatnak, hiszen ez a zene sokkal többet érdemelne, mint ahogyan jelenleg prezentálni tudjuk.

Rólunk írták – várunk mindenkit!

„Csend, fény, zene... leheletnyi misztériumban a lélek a mozdulat szobrásoként egy pillanatra megpihen... Talán álmodik, miközben a zene és a csend együttes játékában fel is ébred, rádöbben újra és újra arra a valóságra, hogy Isten sokkal inkább átsejlik a minket körülölelő világban semmint szembetűnk. – Ez az Istennel való finom találkozás szólalt meg az Amor Sanctus együttes muzsikáján keresztül.”

Harminctagú ének- és zenekarunk szeretettel vár mindenkit, aki szeretne örömet okozni másoknak, és tagja lenni egy nagyon lelkes csapatnak. Aki úgy szeretné kamatoztatni zenei talentumait, hogy közben kikapcsolódik és töltkezik is, nagyon kedvére való lesz a barátságos, légkör. Gyere el bármelyik próbánkra! Keddenként 18:15-től a Kelenföldi Szent Gellért Plébánia nagytermébe. (<http://amorsanctus.gportal.hu>)

Amor Sanctus

ent Kereszt
POSZTER

AMOR

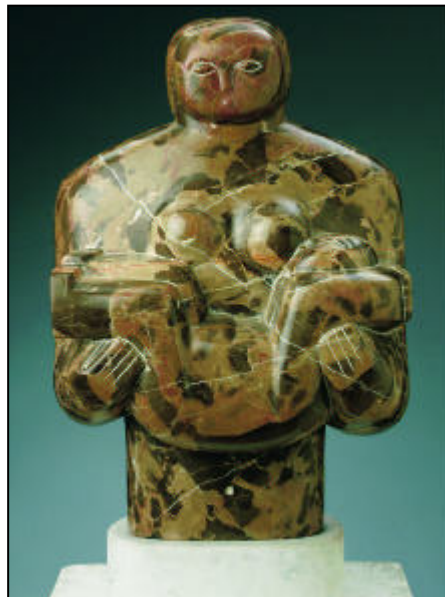
SONDCEUS

A hit az egyedüli biztos pont, amire érdemes odafigyelni

Szmrecsányi Boldizsár szobrászművész

November 14-én a koraesti órákban szobrot avattak Budapest belvárosában. Az ünnepi műsor és beszédek elhangzása után a járdára helyezett „Rollerező” szobrot azonnal birtokba vették a gyerekek, átölelték, felmástromlá, és látszott, a hideg gránit ellenére is, a télben meleget sugárzó alkotás, gömbölyű, leegyszerűsített formáival, szerethető színfoltja lett a fővárosnak. Az alkotó Szmrecsányi Boldizsár vagyis művésznevén Boldi szerényen fogadta a gratulációkat. Nevét és alkotásait Olaszországban,

tó, a Loire völgye középkori városának korhízi bejáratát „Jó Pásztor” szobra díszíti, és dél a Brazil Múzeum előtt 3 méteres nőalakja áll, hogy néhányat említsünk a 19 köztéri alkotása közül.

Boldi, 1970 október 31-én született, ükapja Lechner Ödön építész, dédapja Szmrecsányi Ödön festőművész, és nagyapja ifj. Szmrecsányi Ödön építőművész volt. Kiskorában a biológia érdekelte, és ornitológus szeretett volna lenni. Természetben, a patak partján látott formák, és a családi művészeina egyesítésével gimnazista

Franciaországban és Braziliában jobban ismerik, mint itthon, de ez nem újdonság kis hazánkban. Carrarában „Elesett harcos” szobra látha-

korában már készített szobrokat. Tanulmányait 1989–90 között Bécsben az Akademie der Bildender Künste szobrász szakán kezdte,

majd a Magyar Képzőművészeti Főiskolán 1995-ben szobrászművész diplomát kapott, mesterei Somogyi József és Bencsik István szobrászművészek voltak. Az ezt követő két évben a pécsi Janus Pannonius Tudomány Egyetem, Képzőművészeti Mesteriskoláját végezte közsobrász szakon. Majd, Derkovits Gyula ösztöndíj három évfolyamát, olaszországi ösztöndíjak egészítették ki, segítettek tapasztalatszerzésben és alkotások létrehozásában. Tizenhárom egyéni kiállítása mellett számos hazai és nemzetközi csoportos kiállításon vett és vesz részt. Szobrai nemes anyagokból készülnek, a bronz és pirogránit mellett, a legfehérebb carrarai márványt válassza ki. Olyan szerszámokkal dolgozik, amelyet a régi mesterek használtak, és a követ hallatlan türelemmel csiszolja tükörfényesre. Időt és fáradságot nem kímélve bátran vállalkozik a nehéz feladatokra, kortárs alkotásokat hoz létre, de mégis érződik az antik hatás rajtuk.

Lapozgatom közelmúltban megjelent, gazdagon illusztrált albumát, és felmerül bennem a kérdés, mi ad erőt Boldinak, erre a nagy teljesítményre?

Saját magam által megélt élmények alapján készültek, amik a könyvben láthatók. Állandóan rajzolok, skiccelek, kis gyúrt vázlatokból, a végző alakot kőbe vagy bronzba készítem el. A szakmában az ötven centi körüli szobrok majdnem nagyplasztikának számítanak, de számomra ezek modellek, szeretném őket több méteresre felnagyítani, mint most a „Rolle-rezőt”. Monumentálissá válnak, és ide szeretnék eljutni mindegyik munkámmal. Belső indítástól készültek szakrális szobraim is, senki sem rendelte meg, de úgy gondolom a többi munkám is tükrözi, hogy egy hívő ember készítette. Családunk katolikus, hitét gyakorló család, amit szüleimtől kaptam, azt próbáljuk most gyerekeinknek visszaadni. Úgy gondolom a hit az egye-

düli biztos pont a világban, amire érdemes odafigyelni. A rendszeres imádkozás és templomba járás, a kapcsolat tartása az Istennel olyan, mint egy megtanult idegen nyelv gyakorlása, ha nem beszéljük a nyelvet, elfelejtjük, és nem jöhet létre az ismeretség és bensőséges kapcsolat.

Beszélgésünk más művészeti ágak kapcsán tovább folytatódott. Megtudtam Boldiról, hogy külföldi szimpóziumokra jár, közel húsz díjjal tüntették ki. Több alkalommal a Vásárhelyi Őszi tárlaton, Fődíjat és Tornyai-plakettet, 2003-ban Párizsban Salon d'Automne Sandoz-Díjat, és 2006-ban E. Leclerc-Hirson Szobrászati Díjat kapott, néhány csak a sok közül. Búcsúzó szavai arra utaltak, örül, hogy elbeszélgettünk, de minden percet kihasznál, igyekszik vissza köveihez és munkájához. Mi további sikeres alkotásokat kívánunk.

Németh Andrea

Karácsony Japánban

Sokan teszik fel a roppant egyszerűnek tűnő kérdést, ám a válaszhoz ismernünk kell a szigetország történelmi és vallási hátterét. Japán lakossága alapvetően buddhista és sintoista is egyben, bár a sintót nem tekintik vallásnak. Ez sokkal inkább egy animista eredetű világfelfogás, a természethez és az ősökhez való hozzáállás, tisztelet. A buddhizmus a 6. század óta meghatározója Japán vallási világának, politikájának, történelmének. Egy ember életében keveredik mindkettő. Az esküvőt mindig a sintó, a temetést viszont a buddhista szertartás szerint rendezik. A kereszténység a 16. században került be az országba, amikor 1542-ben az első európai hajó kereskedelmi céllal kikötött. A kereskedelmet hamarosan követte a hittérítő tevékenység is, lévén ezt a portugál és spanyol követéségek feltételként szabták. Hét évvel, az első európai hajó után, 1549-ben lépett Japán partjaira Xavéri Szent Ferenc jezsuita hittérítő, akit aztán sorra követtek a többiek. A 16. század során a kereszténység oly mértékben kezdett terjedni, hogy veszélyt jelentett az állam vezetőjének hatalmára. A hierarchikus rendbe – ahol az élet és halál ura a feudális uralkodó, vagyis a sógun volt – nem fért bele egy olyan vallás, amelyben a legfőbb személy az Isten. Így a kereszténységet üldözni kezdték, majd később teljesen kitiiltották Japánból. Csak később enyhült e szigor, amikor a 19. században újra nyitottak Nyugat felé. Ma a japán lakosság egy százaléka keresztény. 1913-ban megnyitotta kapuit a Sophia Egyetem, amelyet a Jézus Társasága ala-

pított katolikus szellemenben. Teréz Anya is látogatást tett a Tokióban található keresztény felsőoktatási intézményben.

A keresztény japánok számára természetesen az egyik legnagyobb ünnep a Karácsony, és hasonlóan ünneplik, mint Európában. Ám az átlag lakosság a Karácsonyt inkább az amerikai kultúra másolásának tekintti. Ennek ellenére a városok közterére feldíszített karácsonyfát állítanak, az üzletekben már november végétől karácsonyi díszítés fogadja a vásárlókat. Mindenhol karácsonyi zene szól és a TV-ben is gyakorta láthatóak karácsonyi reklámok. A külföldiek számára majdnem otthoni hangulat uralkodik. A lakásokban is sokszor díszítenek karácsonyfát, de a nálunk megszokott szaloncukor hiányzik róla. Azonban a világ egyik leginkább fogyasztói társadalma számára ez az ünnep inkább csak okot szolgáltat arra, hogy az üzletekben vásároljanak. Ha megkérdeznénk őket, nem biztos hogy meg tudnák mondani, honnan is ered ez a szent ünnep, azon kívül, hogy keresztény. Az angol „Merry Christmas” üdvözlésnek nem több a szerepe, mint egy átlagos üdvözlésnek, amit persze használnak ezen a napon. A 23-a estét „ív-ív”-nek mondják a „Christmas Eve” után, ezt a japán fiatalok vezették be. A karácsonyi süteményt „icsigo sort kéki”-nek hívják, amit szabadon leginkább epres süteinek fordíthatnánk. Lát-

hatóan ebben sem követik a hagyományokat. A karácsony leginkább a szerelmesek és barátok ünnepe, és csak másodsorban a családoké. Az ajándéko-

záson kívül inkább egy romantikus randira ad okot, mintsem meghitt családi együttlétre. Leginkább azért ünneplik, mert szórakoztató, mintsem a szakralitás miatt. Elmondhatjuk, hogy a vallási különbség miatt náluk pont fordítva ünnepelnek decemberben. A buddhista hagyományok szerint a szilveszternek, az újévnek van nagyobb jelentősége. Ekkor valóban

mindenki a családja körébe igyekszik, szentélybe mennek imádkozni, ekkor mélyülnek el a lelki dolgokban. A vallási különbségek miatt azon sem szabad megbotráncoznunk, ha egy átlag japán alaposan összekeveri a dolgokat. Például karácsonyfát díszítenek otthon, de a fára egy Magyarországon tett látogatás során vásárolt festett húsvéti tojás is kerül. Vagy olyan megdöbbenő dolgokat tapasztal egy Japánba látogató nyugati ember, mint az elhíresült történetben, amikor egy kirakatban bólogató, keresztre feszített Mikulást pillantottak meg karácsony táján.

Erős Petra

Csudák Kubában

Egy rákos kislány meggyógyul, Raúl Castro misére megy

Camagüey, 2008. november 29. szombat. Reggel nyolc órára a város külső kerületében levő Plaza de la Caridad és a környező utcák megtelnek hívekkel. Olyan sokan jönnek, hogy az állami sajtó a híradásokból a számadatot jobbnak látja kihagyni. A párt hivatalos lapja, a *Granma*, két nappal később címlapon tudósít az eseményről, de a tér nevét azért Libertadra módosítja. A szigetországnak nincs olyan lakója, aki ne tekintene lázas várankozással az esemény elé: az egyház az oltár dicsőségére emeli a „Szegények atyja” és az „Irgalmaság apostola” nevekkel ékesített irgalmasrendi szerzetest és betegápolót, Olallo testvért.

José Olallo Valdés 1820-ban született, Havannában. Leleccyerek volt, árvaházban nevelkedett, innét került a Betegápoló Irgalmasrend közösségébe. Tizenhárom évesen egy kolerajárvány alkalmával már részt vesz a betegek ápolásában. 1835-ben Camagüeybe helyezik, ahol élete végéig szolgálja a szegényeket és a rabszolgákat. A rend kétszáz éve áldásosan működő kórházának államosítása után is a helyén marad. Társai sorban elhalnak mellőle, így utolsó kubai testvérként fogadalmihoz mindhalálig hűen élete utolsó 13 évét szerzetesközösség nélkül éli le. Napról napra tanúbizonyosságot tesz rendkívüli tudásáról és ügyességéről a betegápolás terén. Szabadidejében gyerekeket tanít írásra, olvasásra, hittanra. Esténként legkedvesebb tevékenységét gyakorolja: rózsafüzért imádkozik szegényeivel. Életét egészen betölti rendjének karizmája, a hospitalitás, vagyis a szenvedők szolgálata. A rend alapítójának, Istenes Szent Jánosnak a példájából merítve váltságos helyzetekben is lélekjelenléttel és józanul tud cselekedni. Nem fél a ragályoktól. A függetlenségi háború alatt egyszerre ápolja az ellenséges felek sebesültjeit. Csodálatos módon mégsem éri soha semmi baj. Ismeri a különféle orvosságok elkészítésének fortélyait. Akár a folyót kell felmosni, akár műtétnél asszisztálni, mindent a legnagyobb gonddal végez. 1889. március 7-én, a rendalapító ünnepének vigíliáján hal meg. A nép hamvai fölé, melyek már több mint száz éve vonzzák a gyógyulást keresőket, közadakozásból egy mauzóleumot emeltek. Halálának centenáriumaikor a rend generálisa ígéretet tesz, hogy az Irgalmasrend visszatér Camagüeybe és kezdeményezni fogja Olallo testvér boldoggá avatását. 1999-ben a régi kórház szomszédságában megalapítják azt az idős-

othont, amely által azóta Istenes Szent János fiai újra jelen vannak a városban. Miután Olallo testvér tiszteletének a ténye megállapított, életszentsége bizonyítást nyert és közbenjárására gyógyulások történtek, megnyílik az út a boldoggá avatás előtt. Erényeinek hősiességét egyházmegyei szinten 2006-ban ismerik el, a pápa pedig ez év március 15-én Daniela Caberros gyógyulását valódi csodának nyilvánítja.

Az oltáremelvényen álló mikrofonhoz először a magyar alapítású Szociális Testvérek helyi közösségének egyik tagja lép, a fiatal csokoládébarna nővér a bevezető részt moderálja. Ezt az énekpróba követi, melybe mindannyian könnyen bekapcsolódunk, hisz egy merész ötletet követve a boldoggá avatás himnuszát a népszerű kubai szerelmes dal, a Quantanamera dallamára írták. Egy perc gyakorlás után a refrént már mindenki kívülről fújja: „Santo cubano, a los enfermos cercano. Santo cubano, del pueblo camagüeyano.”

Aztán izgatott moraj fut végig a tömegen: népes kíséretével elfoglalja a helyét Kuba köztársasági elnöke, miniszterelnöke, hadseregtagbornoka, a Kommunista Párt központi bizottságának titkára, Raúl Modesto Castro Ruz. Mindenki számára nyilvánvaló volt, hogy nem fogják kihagyni a meghívottak listájáról, mégis csak kevesen gondolták, hogy el is fog jönni. Ahogy nem tudhatjuk, hogy annak idején miféle hatások érhatték a jezsuita gimnázium egykori diákját, akiből később a forradalom keményvonalas ideológusa vált, ugyanúgy csak találgathatjuk, mi járhatott a fejében a mise kezdetén, amikor a szituációból következően lehetetlen volt kitérnie a sorra bevonuló főpapokkal való kézfogás elől. Nem férhet azonban hozzá kétség, hogy az állam és az egyház közeledésének a tíz évvel ezelőtti pápalátogatáskor elindult, de azóta megtorpant folyamatának ez a gesztus új lendületet adott. Egy biztos: aki előtt ismert a tény, hogy rendkívüli adottsága révén Olallo testvér bölcsen tudott a pártoskodók között közvetíteni, az ezt az eseményt egyértelműen a közbenjárására történt csudák közé sorolja. (Elképzelem,

Raúl Castro

ahogy Raúl – mielőtt elhelyezi a pártkincstárban – az ajándékba kapott díszes kötésű Bibliába lopva beleolvass.)

A bűnbánati részt követően Camagüey érseke, Juan García Rodríguez felolvassa a pápai dekrétumot, amely Olallo testvért a boldogok sorába iktatja. Leleplezésre kerül a hatalmas vászonra festett arckép, fehér és sárga színű léggömbök majd galambok szöknek messze magasba a sudár királypalmák fölé, az azúrkék ég felé. A fergeteges salsa ritmusára allelujázó karibiak nagy öröme négy irgalmasrendi testvér behozza és az oltár mellett elhelyezi rajongásig szeretett szentjük aranyozott urnában levő földi maradványait, melyeknek tisztelete immár hivatalosan is jóváhagyott. A mise végén pompásan díszített ereklyetartókban minden jelenlevő püspök kap belőle egy-egy partikulát, amely minden bizonnyal egyházmegyéje legbecsesebb

kincsei között kap majd helyet. Aztán José Saraiva Martins bíboros, a Szentté Avatási Kongregáció előző prefektusa, elkezd szentbeszédét: „Örömmel érkeztem erre a csodálatos földre, amely a legszebb, amelyet emberi szem valaha látott. Nagy öröm ezen a szigeten lennem, ahol ötszáz évvel ezelőtt állították fel a Megváltó keresztyét.”

A boldoggá avatási per során az Olallo testvér közbenjárására történt csodák közül Daniela Cabrera Ramos esetét tárgyalták. Az akkor hároméves camagüey-i kislány a Non-Hodgkin (Burkitt) limfóma 3-4. stádiumában erős hasi fájdalmaktól és veseelégtelenségtől szenvedett. A plébániaközösség és a szomszédok Danielita szüleinek Olallo testvér közbenjárásában való hitét látva rendszeresen összejöttek imádkozni a kis betegért, akinek egyre rosszabbodó állapota ahelyett, hogy megtörte volna állhatóságukat imájukat még intenzívebbé tette. Rendíthetetlen hitük elnyerte jutalmát: 1999. szeptember 18-án, egy szombat délután, bekövetkezett Daniela teljes gyógyulása.

völő szépsége, méltóságot sugárzó megjelenése az eddig még hitetlenkedők számára is bizonyítja, hogy gyógyulása teljes. Igen, ez Isten műve! Hosszú, kibontott fekete haja szelíd béke-transzparensként hirdeti az Hasta la Victoria Siempre! vértől ázott szigetén: Christus vincit! Aki még most is érzelmei leplezésén fáradozik és nem engedi szabadjára örömkönnyei áradatát, az semmit sem ért az ünnep lényegéből és hiába utazott – mondjuk mint mi Budapestről – kilencezer kilométert. Danie-litát egy interjúban a csoda felől faggatták. Ő erről egyszerűen így vallott: „Gyógyulásomat egyedül Jézus Krisztusnak köszönhetem, szolgája, Olallo testvér közbenjárására.”

A szentmise végén a nap már magasan jár. Az ereklyéket egy olvadó aszfalton borított szélesebb utcán majd forró betonsíkatorokon át vezető útvonalon a városközpontban levő Istenes Szent János templomba viszik. Egy bajor rendtársammal odasodródunk a Santa Clarából, Che Guevara városából érkező zarándokcsoporthoz a közepébe. Ők minket ásványvízzel, mi meg

cukorkával kínáljuk őket. A rezesbanda fáradhatatlanul fújja, hullámzik a tánc, zúg a taps, az ének. Negyedóránként újabb és újabb dallamot improvizálnak, amelyre pár taktus után ott helyben egy Jézus Krisztust, az El Cobrei Szűzanyát vagy éppen Olallo testvért dicsőítő litánia születik. A kapualjakba tolószéken kihozott aggastyánok, a járdán felállított borbélyműhely vendégei, a tetőn játszadozó félpucér gyerekek és a szovjet harcokszállítókból átalakított busz egymás nyakában ülő utasai mind integetnek és velünk ujjonganak. Odaérünk az öreg kórház templomához. Olallo testvér földi maradványait ezentúl itt fogják őrizni, ahol 54 éven át élt, dolgozott, imádkozott, és amelynek falain kívül csak egy alkalommal töltött el egy éjszakát, de azt sem önszántából. Az emberek – közöttük sok a beteg, nyomorék – kettésével, fegyelmetten járulnak a templom előterében felállított ereklyetartóhoz és mindegyikük valamilyen módon le rója a tiszteletét: egy szál virággal, egy szentképecskével, rózsafüzérrel, egy érintéssel, csókkal vagy éppen az urna előtti fényképezkedéssel.

Vége van az ünnepségeknek. Lassan oszlik a tömeg, kiürül a tér, utolsóként a rendőrök is elszökődnek a hőség elől titkos szieszahelyeikre. A templomban hűvös van. Nem sietünk. Jó itt időzni – szótlanul, gondolatok nélkül, hiszen már az imánk is elfogyott. Csak állunk Olallo testvér mellett és érezzük, hogy eltölt bennünket a belőle áradó természetfeletti erő.

Koncz Asztrik OH

Északi fény - Revontulet

Magyar- finn egyházi kapcsolatok története: új kiállítás az *Evangelikus Országos Múzeum*-ban

A megnyitón Dr. Csepregi Márta egyetemi docens beszélt a kapcsolatok kialakulásáról, melyeket „felemás”-nak nevezett, mert bár a magyarok háromszor annyian vannak, mint a finnek, a magyar evangélikus egyház a tízede a finnekének.

A kezdetek: 1926-ban Schulek Tibor vett részt két konferencián Finnországban – ő volt az, aki a közös hit és nyelvrokonság fontosságát elsőnek megértette. A kapcsolatok kezdő korszaka látogatásokkal, egymás keresésével telt, később vált intenzívebbé, amikor megkezdődött az ösztöndíjas csere. Ennek segítségével megtanulták egymás nyelvét is. A háború utáni hosszabb szünet után, a hatvanas években folytatódott a kapcsolatok máig tartó erősödése. 1937-

ben volt a legnagyobb az érdeklődés egymás iránt: a finn–magyar lelkésztalálkozóra száz fős küldöttség érkezett, köztük 26 észt. Ez a találkozó nagy fontosságúvá lett, útközben hazafelé ugyanis a vendégek megállapították, hogy egy valamit hiányoltak Magyarországon, a népfőiskolát. Rögtön össze is adták a pénzt és Nagytarcsán ebből nyílt meg az ország első népfőiskolája. A negyvenes évek elején finn énekeket fordítottak magyarra. A kapcsolatok ezután lassan tovább terjedve, testvérkapcsolattá alakultak.

Az első testvérgyülekezet 1981-ben jött létre. Eddig ez csak városok, most gyülekezetek

között született meg és rögtön igen népszerűvé vált. Ma már ötven pár van belőlük! Személyes kapcsolatok is keletkeztek. A szép tárgyakon kívül, színes fényképeken frízszerűen egymás mellé állítva látjuk a közös templomok képeit, ezek közül kettő teljesen finn segítséggel épült. Az egyik az egri templom. Lelkészenek, Garam Lajosnak felesége finn énekesnő, fia hegedűművész, mindkettő koncertjei bevételével járult hozzá az építkezéshez. A másik a Siófokon épült Makovecz templom, amit teljes egészében a finnek építettek adományaikból. Még a gerendákat is Finnországból szállították hozzá.

A kiállítás 2009. február 28-ig látogatható, hétfő kivételével naponta.

Kovács Mária

Itthon Erdélyben és otthon Ausztriában

Beszélgetőkötet Vencser László életútjáról

„Nem tartom magam olyan személynek, aki történelmet írt, de történelmi idöket éltem meg, és meggyöződéseim, hogy a történelmi korok fehér foltjainak megszüntetéséhez minden ember hozzájárulhat” – olvasható az „Itthon és otthon, Vencser László 60 éve” című kötet bevezetőjében maga a főszereplő gondolata, aki egy találkozás alkalmával találkozott Varga Gabriella újságíróval, s felkérte – a majd később kiderült Jakab Antal püspök rokonát –, életútjának megírására. A kötet tavaly elkészült, s sikere nyomán másodközlésre került sor, melynek ünnepélyes bemutatóját 2008. november 14-én tartották Budapesten, a Polgárok Házában. Varga Gabriella ügyes, aktív kérdező lényének köszönhetően szinte regényes életutat követhetünk magunk előtt mindmáig a születéstől kezdődően.

„Édesanyám mesélte, hogy házasságkötésük napján reggel a szomszédasszonytól kért edényt, hogy tojást ránthasson, annyira szegények voltak. A legnagyobb kiracset azonban már akkor, abban a kicsi bérelt szobában is birtokolták: a szeretetet és az összetartást.”

Megtudhatjuk, Vencser László szülei mélyen hívő emberek voltak: „Az 1948-as tényleges hatalomátvétel idején, amikor a kommunisták a fészuleteket az irodák faláról levették, édesapám reggel visszatette. Ennek az lett a következménye, hogy elbocsátották, és egy teljes évig nem alkalmazták sehol. Járt az országot, a Kárpátokon túlra is átment, és mindenfajta munkát, szénagyújtást és préselést elvállalt, hogy a családját eltarthassa. Sosem tudott volna megalkuvó lenni, inkább vállalta a munkanélküliséget, a nehézségeket.

De mit is jelenthetett a kötet főszereplőjének a szülőföld, az erdélyi táj, és az ott élő emberek szeretete: „Mint minden ember életét, az enyémet is meghatározta és alakította a gyergyói vidék, annak hegyei, a fenyők illata, az erdei gyümölcsök íze, hiszen gyermekkorom nagy részét, elsősorban a nyarakat nagyapámmal, édesanyám édesapjával – aki állandóan székelyharisnyában járt –, az erdőn töltöttem. Akkor még nem tudatosult bennem, hogy az egyenes fenyők a gyergyói, s általában a székely embert valójában sajátos vonásokkal ruházták fel. Később értettem meg, hogy a székely embert nehéz megtörni, megalkuvóvá tenni. A székely ember szereti az egyenességet, nem hajlik meg, inkább derékban eltörik.”

Vencser László szabónak készült, ám a gyulafehérvári bérmálkozás és édesanyja imái hozzájárultak ahhoz, hogy a papi pályára lépjen. 1961 Pünkösöd vasárnapján rendkívüli esemény történt a fiatal ember életében: „Amikor az orgona megszólalt és Márton Áron püspök bevonult, az egész testem lúdbőrös lett. Ez a katarzishoz fogható élmény eredményezte, hogy haza-

Vencser László: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másokat.” (Mt. 20.28.)

utazásunkat követően néhány nap múlva szoltam a szüleimnek: ha vállalnák a költségeket, szívesen tanulnék Gyulafehérváron. Meggyöződéseim, hogy a Gondviselés egy tizenéves gyermeknél is munkálkodik. A középiskola harmadik évében, vagyis két évvel az érettségi előtt döntöttem el, hogy jelentkezni fogok a Teológiára, tizenhat éves koromban tehát világgossá vált számomra, hogy hivatásomul a papi szolgálatot választom.”

A családi fészek melegét felváltotta a zord valóság: „A körülmények Gyulafehérváron elég ridegek voltak, nemhogy meleg, de hideg vezetékes víz sem volt, mosdó se, zuhanyzó se. Szalmaszákon aludtunk, amit mi töltöttünk meg. Az evőeszköztől kezdve a legtöbb használati tárgyat vinnünk kellett otthonról. Szegény volt az iskola, az állam nem támogatta. A diákok befizetéseiből és adományokból tartotta fenn magát.

'62-ben például, az emlékezetes kenyérhiány idején reggel kiadtak két szelet kenyeret, ez volt az egész napi adag. Azonban reggel, délben és este is a hideg felvágott puliszkát s a lekvárt az asztalra tették.”

S milyen volt az élet a Teológián? „Éppoly egyszerűek és ridegek voltak. Ott sem volt zuhanyzó, egyik-másik hálóteremből a vezetékes hidegvíz szintén hiányzott. Hetente egyszer jártunk a közfürdőbe. Tanáraink is nagyon egyszerű körülmények között éltek. Nem volt fürdőszobájuk, az intézet közös mellékhelyiségeit használták, a szobában csak hideg víz csordogált a csapból.”

Az ifjú papjelölt azonban vállalta a nehézségeket, s szerencsére Márton Áron püspök példája állhatott

előtte: „Márton Áron, Isten képmásaként ebben a világban igaz ember volt, bölcsen és szeretettel kezelte a más vallású és más nemzetiségű embereket. Olyan módon tudta védeni saját híveinek, népének jogait, hogy nem sértette vele mások jogát, emberségét...” a román rendőrség „1949 júniusától 1955 márciusáig börtönben tartotta, 1957 júniusától pedig szabafogságra ítélte...”

Márton Áron meg nem alkuvo természete miatt rendkívüli sorsot viselt, ennek ellenére szabafogsága idején is gondját viselte a kispapoknak: „Márton Áron, Erdély nagy püspöke szintén a tanáraink közé tartozott. Szabafogsága idején nem hagyhatta el a püspöki palotát, így előadásaira mi jártunk át hozzá... Első alkalommal az ötven perc leteltével egyikünk az órájára nézett. Ekkor Márton Áron szelíden megjegyezte: Fiam, nálam egy óra 60 perc.”

Vencser László ifjú papjelöltként kikerült Rómába, ahol szembesült azzal a ténnyel, hogy időközben teljesen új irányzat bontakozott ki... „Az új felfogás áthidalni szándékozott az egyház tanítása és a mindennapok valósága közötti szakadékot.”

Megtudhatjuk, hogyan is került ki az Örök Városba, az akkor még kommunista, diktatórikus-rendszerű Romániából? – „Corneliu Manescu akkori román külügyminiszter VI. Pál pápát meglátogatta, a Szentatya felvetette a kérdést, mi az oka annak, hogy miközben a legtöbb kommunista országból – kivéve a Szovjetuniót – tanulnak kispapok Rómában, Romániából nem érkezik senki. Akkor a külügyminiszter megígérte, hogy intézkedni fog.”

Jakab Antal és VI. Pál pápa Rómában

Találkozás Tökés László református püspökkel. „Tökés László püspök személye a romániai magyar érdekvédelem ügyében megkerülhetetlen”

Am az engedélyezés ügye két évig húzódtott. 1970. július elején Vencser László végül is harmadmagával megkapta az útlevelet és elindulhatott Rómába, ahol tárt karokkal várták az erdélyi kispapokat. Őt éves kint tartózkodása idején csak kétszer térhetett haza.

Vencser Lászlót 1971 szeptember 12-én szentelte pappá Márton Áron. A helyszín, a szokásoktól eltérően nem Gyulafehérváron, hanem a felszentelendő kérésére, szülővárosában, Ditróban történt.

Később megélhette Rómában azt a kegyelmet, hogy részt vehetett a VI. Pál pápa által püspökké szentelt Jakab Antal ünnepi beiktatásán. „Ahogyan álltunk mellette a székelyruhás rokonokkal a Szent Péter téren és a Szent Péter Bazilikában, úgy éreztük: idekerült Rómába egy darabka Erdély... Az olasz sajtó román népviseletbe öltözött erdélyiekről cikkezett. VI. Pál pápának is francia nyelvű beszédet készítették elő, de amikor az ő bevezető szavaiban megjegyezte, hogy azért szól francia nyelven a vendégekhez, mert a románok tudnak franciául, Jakab püspök helyesbített, hogy ezek a vendégek nem románok, hanem magyarok. Akkor a Szentatya félretette az előkészített beszédet – ami meglehetősen szokatlan a vatikáni diplomáciában! –, odaadta a titkárnak, és szabadon köszöntötte a csoportot olaszul, Jakab püspök pedig fordította. Nagyon szép és szívhez szóló volt az a beszéd.”

„Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másokat.” (Mt. 20.28.) A felszentelt pap ezt a nemes gondolatot tüzte ki célul, „kiegészítve azzal, hogy nem azért jöttem, hogy ítélkezsem, hanem hogy irgalmat gyakoroljak. Ez a kettő, a szolgálat és az irgalmasság irányított tanítói és nevelői tevékenységemben.”

Vencser László 1975 és 1991 között a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán erkölcteológiát tanított. Ezzel párhuzamosan 1981–1991 között vicerektor, illetve a Papnevelő Intézet gazdasági vezetője. Ebben az időszakban a gyulafehérvári Teológia javára sokféle segítség érkezett: „1980 és 1990 között tíz év alatt gyógyszerekkel és egyéb szükségleti cikkekkal megra-

kott hátizsákokkal a reggeli vonattal csaknem minden hónapban megérkeztek Gyulafehérvárra a fiatalok, a következő éjjel már fordultak is vissza...”

Egy másik alkalommal a vicerektorsága első évében történt egy eset: „Nyáron meglátogattam három volt római diáktársunk. Látva a nincstelenséget, svájci barátunk karácsonyra bejelentés nélkül egy tíztonnás vasúti vagonnyi élelmiszert küldött az Intézetnek. Óriási botrány lett belőle. A Vallásügyi Osztály illetékesei nem akarták elhinni, hogy én nem kértem a szállítmányt...”

S az akkori politikai állapotokra jellemző: „A vagon közel két hónapig állt a gyulafehérvári vasútállomáson. Vissza kellett volna küldeni. Végül az államiak 'nálunk bőséges az ellátás' tartalmú távirat küldésére köteleztek. Ebben kértem a barátomat, hogy irányítsa a vagon a Szentatya hazájába, a katowicei Papnevelőde címére. Ezt ő meg is tette, de az állam az általa megjelölt Bécs útvonalat nem tartotta be, mivel a vagon közben a határon feltörték, és így hosszas kerülő úton, kommunistabarát országok érintésével juthatott el Lengyelországba.”

Vencser László vicerektori tíz éves szolgálata alatt egyébként a Teológia „hétsházezer amerikai dollárnyi” segélyt kapott külföldről. Amikor a vicerektori kinevezését átvette, összeírta, milyen fejlesztéseket tart szükségesnek. Hatvankét pontban gyűjtötte össze, melyből „egy kivétellel valamennyi megvalósult.” Irányítása alatt felújult a gyulafehérvári Teológia, majd már Ausztriából irányítva felépült a Jakab Antal Tanulmányi Ház, a gyergyószentmiklósi Szent Erzsébet Óregotthon, vagy például a ditrói Idősek klubja stb.

A sok munka ellenére Vencser László nem önként hagyta el hazáját. A politikai változást követően kapcsolatteremtés és ügyintézés céljából gyakran járt külföldre. Amikor 1990. májusában egy ilyen úttjáról hazatért, levél várta az íróasztalán. A levélben az egyházmegye akkori főpásztora, Bálint Lajos püspök – az egyházmegye későbbi első érseke – arról értesítette, hogy a Königsteinben működő Kirche in Not/ Ostpriesterhilfe nemzetközi segélyszervezethez

szándékozik kiküldeni asszisztensnek Páter Szőke János mellé, később pedig az ő utódlására. A Gondviselő Jőisten azonban másképp „rendelte”. Vencser László Budapesten találkozott Szőke János atyával, aki arról tájékoztatta őt, hogy az ügy még nem időszerű, egyelőre marad tovább a helyén, Vencser pedig legyen valahol Németországban plébános. Majd, ha nyugdíjba vonul, átveszi a munkahelyét. Vencser László azonban erre nem vállalkozott... Előjárója viszont továbbra is ragaszkodott ahhoz, hogy hagyja el az országot, mert véleménye szerint, mely kritikát meg is fogalmazott, Vencser László Caritas vezetőként „egyházat hozott létre az egyházban”. A kötet főszereplője végül is Linzbe távozott, de mint írja: „Kivándorlóvá lettem, egyesek szemében 'árulóvá'... Mivel azonban nem önként, hanem erkölcsi kényszer hatása alatt tettem, ezért ma is az egyházmegyének vagyok a papja, és erről nem is fogok önként soha lemondani.”

Ausztriában a linzi egyházmegye Lelkipásztori Hivatalánál az Idegennyelvű Lelkészségek szakosztályának irányítója lett, 1994–1996 között pedig a gyulafehérvári főegyházmegye pénzügyi kamarájának igazgatója. 1996-tól 2007-ig a csíksomlyói Jakab Antal Tanulmányi Ház rektora, majd igazgatósági tagja. 2000 óta az Osztrák Püspöki Konferencia keretében működő Katolikus Idegennyelvű Pasztoráció országos igazgatója stb.

Vencser László külföldi tartózkodása ideje alatt is felelősségteljesen gondolkodott szülőföldjéről. Amikor megkapta a Hargita Megyéért Díjat, három kívánságot fogalmazott meg, melyek közül az első így hangzik: „Erdélyben a magyar politikai erők a sokféleségben is megtalálják az egységet szolgáló megoldásokat az elkövetkező években... Tökés László püspök személye a romániai magyar érdekvédelem ügyében megkerülhetetlen...”

Arra a kérdésre, vajon politizálhat-e egy katolikus pap, markáns választ ad: „A mindennapi élet is politika. Ha valakinek az asztalán nincs kenyér, nem lehet hallgatni. Senki nem vetheti senkinek a szemére, hogy ez politizálás. Amikor saját népéért felemelte a szavát, Márton püspök sem politizált, hanem védte az emberi jogokat...”

Vencser Lászlóval készült beszélgetőkötet a csíkszeredai Státus Kiadó gondozásában jelent meg, immár második, javított kiadásban. A kötet nagy népszerűségnek örvend. S a ma már 61. életévét betöltött világot járt egyházi méltóságot a szülőföld hazavárja. Jövőre a budapesti Határtalanul Alapítvány, a gyermeksomfalvi Borsos Miklós Művészetéért Alapítvány, a Kilyénfalvi Római Katolikus Plébánia és Gyergyóújfalu Község Önkormányzata Jakab Antal püspök száz évvel ezelőtti születésnapjára emlékezik kétnapos rendezvénysorozattal. Az ünnepi esemény egyik mozgatórugója Vencser László. Aki itthon van Erdélyben és Isten kegyelméből otthonra talált Ausztriában. De a szülőföld hazavárja...

Frigyes Ágnes

Főpapi szentmisével fejeződött be a IV. Felvidéki Imakilenced Helembán

Utolsó, 9. állomásához érkezett a IV. Felvidéki Imakilenced november 23-án, a Párkány melletti Helemba községben. Ahogy az első állomást is püspök atya kezdte el, úgy az utolsót is főpap celebrálta Spányi Antal, székesfehérvári megyéspüspök személyében. A szentsegímdás után Sranko László bacsfai plébános ismertette meg a hívekkel Szent Imre életét és imádságos lelkületét. Az előadó különösen kitért a vallás iránti elkötelezett életére, virrasztásaira és az Egyház iránt való mély tiszteletére. A magyar ifjúság védőszentjének példája ma is aktuális fiataljaink számára, hiszen a jövő nemzedéke is felelős lesz nemzeti, kulturális értékeink továbbadásáról és megtartásáról.

A szentmise elején Farkas Zsolt helembai plébános üdvözölte a székesfehérvári püspök atyát, a megjelent oltártestvéreit és a zarándokokat, akik Dunaszerdahelyről, Felsőútról, Zselizről, Szentpéterről és más egyházközségekből érkeztek. Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök Krisztus Király vasárnapján a katolikus hit megőrzésére, magyar identitásunk továbbadására és a más népekkel – különösen a szomszédos nemzetekkel – való békés együttélésre buzdította a jelenlevőket. Figyelmeztette a híveket, hogy a család az egyedüli olyan lehetőség, amelynek jövője van és amelyben továbbélhet a krisztusi igazság és az Egyház szeretete.

„Amikor az európai gondolkodáshoz az tartozik hozzá, azt állítják, hogy nemcsak a férfi és a nő szerelme a család alapja, hanem bárkinek, bárkinek egymás iránti gerjedelme ilyen lehet, amikor olyan dolgokról kezdenek beszélni, amiről tisztességes családban nem szoktak beszélni, amikor úgy akarják megfogalmazni a családtörvényt, hogy abban ne essen szó a hűségéről és a kizárólagosságról, akkor látjuk, hogy a társadalom alapvető sejtjét, a családot egyenrangúvá tesszik a pusztán maga gyönyörét kereső alkalmi kapcsolatokkal. A nagy európai konferenciákon ki sem merik ejteni a család szót, hanem háztartást használnak, amibe belefér az elválás, az egymamük kapcsolata, mindenféle alkalmi kapcsolat és ezt állítják szembe a házasság szentségével. A vallással és az Egyházzal is ugyanúgy tesznek.”

„Ez a világ, ahogy II. János Pál mondta, a halál kultúráját szeretné az élet kultúrájával szemben. Már meg sem döbbenünk, amikor halljuk, hogy törvénné szeretnék tenni, hogy joga van a nőknek az abortuszhoz – gyermekiek megöléséhez. És vitatkoznak azon, hogy hogyan és milyen körülmények között illeti meg az embert az euthanázia, a boldog halálnak mondott gyilkosság és a gyermekek eutanáziája milyen körülmé-

nyek között valószínűsíthető meg.” A továbbiakban a magyar egyházat megalapító Szent István királyunk bölcsességéről és Krisztus igaz ismeretének tudójáról szolt.

„Nem elégedhetünk meg azzal, hogy meg vagyunk keresztelve, nem elégedhetünk meg azzal, hogy mindennap imádkozunk és esetleg hétről hétre részt veszünk a szentmisén. Nem elégedhetünk meg azzal, hogy családjukban megpróbáljuk a hitet őrizni. Nem elég, hogy buzdítjuk a fiatalokat, hogy legyenek jámborok és hűségesek, többet kell tennünk a kereszténységért. Először is tiszta szívvel hálát kell adnunk Istennek, hogy meghívott bennünket az Egyházba, hogy részesülhetünk a kereszttség kegyelmében és az isteni gyermekei lehetünk. Nem mindenkinek jut ez ki, nem mindenkinek lett ez osztályrésze, bár örömmel meg kell mondanunk, hogy az Egyház még sosem volt olyan hatalmas, mint most. Soha nem élt a Földön egyszerre annyi keresztény, mint napjainkban él. Soha nem volt még, hogy különböző földrészekben olyan tömegek hitüket megvalló, hitüket gyakor-

ló, Egyházhhoz tartozásukat nyíltan vállaló emberek éltek volna, mint akik most élnek. Örüljünk annak, hogy az Egyház tagjai vagyunk, hogy Szent István, Szent Imre és a magyar szentek utódaiként ugyanannak az Egyháznak lehetünk mi is tagjai. Ha egyszer az Egyház tagjai vagyunk, akkor világossá kell tennünk magunk előtt, hogy nincs megalkuvás! Akkor komolyan és őszintén egész lélekkel törekednünk kell arra, hogy megvalósítsuk életünkben azt, amit a keresztény Egyház tanításával élénk ad, hogy tudjuk azt az életet élni, amelyet az Egyház az ő hivatól kér, mert Krisztustól kapta a tanítást és mert ez az élet vezet bennünket az örök életre, mert ez az Egyház tanítása szerint leélt élet segít bennünket, hogy a földi élet sokféle útvesztőjében, sokféle hazugságában, sokféle megtévesztő, nagy hangon kijelentett tanúságtételek között el ne tévedjünk, hanem Krisztust tudjuk követni.” A szentmise után a helybeli plébános megköszönte mindazok segítségét, akik hozzájárultak az imakilenced méltó befejezéséhez. A szobi kórus éneke meghitté varázsolta az utolsó imakilenced állomását, amely majd jövő tavasszal új helyszínre ismét újtára indul. Spányi püspök atya végezetül a XXI. század elején a keresztényekért mondott imával fejezte be a szentmisét. A magyar himnusz eléneklése után a templom mellett került sor az új lourdes-i barlang felszentelésére.

Ima a XXI. század elején a keresztényekért

Istenünk, értünk szenvedő Szent Fiad így tanított minket: „Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak és üldöznek benneteket, és hazudozva minden rosszat rátok fognak. Örüljétek és ujjongjatok, mert nagy lesz a mennyben jutalmatok.” Kérünk, emlékezz meg keresztény testvéreinkről, akik Indiában, vagy bárhol a világban Nevedért üldözést szenvednek. Adj nekik erőt a megpróbáltatásokban, vigasztalást a szorongatásban és békét hitük megvallásához. Kérünk, add meg üldözött testvéreinknek, hogy tanúságtételükben szilárdan kitartsanak, és folytonos békében élhessenek. Istenünk, Te azt is tudod mennyi megpróbáltatás éri nemzetünket: erkölcsi, szellemi és anyagi téren egyaránt. Kérünk, adj megtérést a népünknek, erőt a nehézségek elviseléséhez, hűséget keresztény gyökereinkhez. Add, hogy békében és felebaráti szeretetben élhessünk egymással és a körülöttünk élő népekkel, Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Karaffa Attila

Az Evangélikus Egyház kiemelkedő szolgálói

Öreg Aács Mihály (1646–1708)

Főesperes, evangélikus egyházi író, zeneszerző

Született Kemenesszentmártonban, meghalt Nemescsón. A wittenbergi és tübingeni egyetemeken tanult, ahová valószínűleg Vitnyádi István, a protestáns nemesi ellenzék egyik vezére juttatta ki. Két évig (1669–1671) a híres győri iskola rektora lett, és bár igen népszerű volt, a Wesselényi összeesküvés ürügyén kezdődő protestáns üldözések miatt el kellett hagynia állását. Éveken át bujdosott. Két évig sehová nem merték felvenni. 1673-ban szentelték lelkészé, Szilvágyon, s ekkor a farádi gyülekezetbe hívták meg. Rajta kívül másik kandidátus is volt, a Nagy Vázsonyba meghívott Solnay István, aki alig egy év múlva a nápolyi gályákra került. Ők

kettőn voltak az utolsó papjelöltek, akiket Szenczi Fekete István avatott föl – őt ugyanez év őszén távollétében két társával a pozsonyi rendkívüli törvényszék elítélte, úgyhogy menekülni kényszerült, Németországba.

Öreg Aács Farádón egy évet sem töltött (1674) – de az ő neve sem a Pozsonyban megjelentek, sem a gályákra hurcoltak közt nem szerepel. Sokan voltak a családjukból kivert, földönfutó protestáns papok közt, akik idézésüket törvénytelennek tartva, rejtekhelyeken bujdosnak, erdőkben, barlangokban titkon prédikáltak a legnagyobb veszedelmek között, katonák, hajdúk hajtóvadászata közben. Aács is kénytelen volt családját (ekkor már két fia volt) elhagyni. Működése a kuruc mozgalommal fonódott össze: 1683-ban Thököly Imréhez csatlakozott tábori prédikátorként. Miután Thököly az elfoglalt egyházi épületeket Sopronban az evangélikusoknak visszaadta, július 17-én ő tartotta magyar nyelven ismét az első evangélikus istentiszteletet, míg a többi templomban német papok prédikáltak.

Végre, első biztos és tartósabb papi állását Nemes-Csoóban kapta. Onnan érte a dicsőség, hogy 1687-ben Pozsonyban az országgyűlésre összegyűlt evangélikus rendek előtt prédikált. Itt írta meg imakönyvét is: „*Arany Lántz, Avagy Oly buzgó fohászokadások és rövid alázatos Imádkozások*”, címmel, 1696-ban. A könyv nagy hiányt pótol, 90 év alatt 10 kiadást ért meg. (1858-ban egy pesti kiadó kiadta 11-edszer.) Ugyanez évben szerkesztette énekeskönyvét: „*Zöngedező Mennyei Kar, az az németből magyarrá fordította*

tott, szép isteni dicséreteket és hálaadó énekeket és más magyarul szerzetett énekekkel együtt magában foglaló könyvetske.” Eddigi énekeskönyvekben túlnyomóan református szerzőktől írt énekek szerepeltek, Aács a lutheránus énekszerzőket akarta nagyobb számban templomaikba bevinni. A ZMK megvetette alapját egy külön, kizárólagosan és maig is használt énekeskönyvnek. A református szerzőket nem zárta ki, de nagyobb teret adott az evangélikusoknak. Rögtön igen népszerű lett, és bővült: 1743 óta 1014 oldal. 88 év alatt 12 kiadást ért meg az egyházra nézve oly kedvezőtlen XVIII. században. Köztük saját három éneke tükrözi a kor és egyházi viszonyok hangulatát. A „Minden e földön csak *elmulandó*” c. ének dallamát is ő szerezte. Valamennyi műve a magyarnyelvű vallásos irodalom betűinségét igyekezett enyhíteni. Két dicséretét ma is énekeljük.

Nemes-Csoóból, 1700-tól Devecserbe került új állomásra. Itt csak egy kis imaháza volt a paplak udvarán, 7 hold szántófölddel, kis szénája, negyed mérő gabonája minden háztól és 40.- Ft készpénze. Valami kellemetlensége kellett legyen, különben nem hagyta volna el régi helyét. Helyzete is nehéz lehetett a római katolikus környezetben. Például, híveit kénytelen volt római katolikus ünnepeken is prédikációra összegyűjteni, nehogy napi munkájukkal megbotránkoszassák az atyafiakat. Így csak az Úrnappján átutazó Simonyi lelkész, Csurgó György szólta meg, nem ismerve a helyi körülményeket: „Megboldondult ez az Aács öregségére? Hisz ez nem ünnep minálunk!” De a korántsem bolond pap

megvált az a vádra, sőt, 1706-ban, 60 éves korában a kuruc hadjáratok fegyverzaja közepette egyhangúlag főesperessé választotta a nagykiterjedésű kemenesaljai egyházmegye. Ugyanez évben áthelyezték Csurgóra, ahol székfoglalójában nagyszámú lelkes közönség előtt lendületes latin beszédet mondva II. Rákóczi Ferencet „az isteni gondviselés eszköze” nevezte. Ugyanitt 20 papjelölt is előtte tette le a vizsgát.

A következő március 1-jén már egyházlátogató körútra indult, 43 gyülekezethez. De a fásztó hivatalos teendők mellett megírta a „*Boldog Halál Szekere*” c. művét is, melynek kiadási költségeit Rákóczi tanácsosa, Telekesi Török István viselte. A 200 évvel későbbi ízlés

szerint az öreg Aács képes beszédével majd-hogynem blaszfémiába esett, de kortársai igen szépek és épületesnek találták. Olyannyira, hogy szállítás közben a fiától Innsbruckban elkobozták. Szegény szerző mutatóba is alig kapott 1-2 példányt. És ami a legszomorúbb, hogy bár patrónusa a 2-ik kiadás (Lőcse, 1708) költségeit is vállalta, ezt ő már nem érte meg. (1751-ben harmadszor is megjelent!)

Halála előtt azért érte öröm is: visszahelyezték Nemes-Csoóra, ahol első ideje óta még volt jószága. Sajnos öröme rövid ideig tartott – halála gyorsan és váratlanul következett be, 1708-ban, 62 éves korában. Két fia is lelkész lett: az első (aki sajnos csak két évvel élte túl) kedvét és tehetségét az irodalmi munkássághoz, a második énekköltési tehetségét örökölte apjától. Harmadik fia életéről nem tudunk.

Payr Sándor írja 1898-ban, az *Evangélikus Egyház és Iskola* folyóiratban folytatásokban közölt életrajzának hatodik, befejező részében: „*Mint a magyar evangélikus áhítatossági irodalom hivatott és sokáig kedvelt munkása, különösen pedig mint a dunántúli evangélikus énekeskönyv egyik alapvető szerkesztője és énekszerzője, megérdemli Aácsunk, hogy nevét kegyeletes emlékezetben tartsuk.*”

Forrás: Evangélikus Országos Könyvtár

Kovács Mária

Értsük jól az Ószövetséget 1. rész

A felnőtt hívő, aki gyermekkorában foglalkozott utoljára az Ószövetség történeteivel, mesének tartja azokat, főleg természettudományos ismeretei tekintetében. Elfelejtí viszont, hogy az Ószövetség nem akar versenyre kelni a kémia-, fizika-, biológia-, de még a történelem-tankönyvekkel sem. A bibliai szerzők sok évszázad alatt, sokféle műfajban írták meg azt, ami elsősorban hitünk szempontjából érdekes.

A bibliai szerzők a saját tudásuk alapján és persze a Szentlélek sugalmazására írták az ószövetségi könyveket. Az ő koruk tudásanyaga maradt fenn az iratokban. Nem várhatjuk egy Kr.e. 2000 körül élt embertől, hogy például a relativitáselméletet figyelembe véve gondolkodjon.

A VILÁG TEREMTÉSE

Az ember nem lehetett tanúja a világ és az ember teremtésének. A bűnbeesés, az első gyilkosság története sem szájhagyomány útján maradt fenn több ezer éven át. Akkor mit kezdünk a hat napos teremtéstörténettel, Ádám és Éva, Káin és Ábel történetével? Ezek a történetek tipikus szituációkat írnak le, olyan kérdésekre adnak választ egy történettel, amelyek az akkori kor emberét is izgatták, de a mi korunkét is. Ezeket a történeteket a szerző isteni sugalmazásra választotta ki, ezért alkalmasak a kinyilatkoztatás közlésére, a kegyelem miatt.

Az ókori keleti mítoszokban a világ és az ember teremtése az istenek életének bemutatásával kezdődött. A teremtés a mítoszokban, a tér és idő feletti ősidőben játszódik. A mítoszokban megjelenik a világ megértésének igénye. Hogyan lett a világ és az ember. A bibliai szerző ismerte az ókori keleti mitológikus hagyományokat. Izrael azonban abban különbözik a környező népektől, hogy monoteista, vagyis egyistenhívő. A bibliai teremtéstörténet nem szólhat az istenek harcáról, mert csak egy Isten van. Nem az istenek teremtik a világot, hanem az egy Isten. A bibliai őstörténet felhasznál közös motívumokat az ókori keleti mítoszokból, de demitizálja ezeket, vagyis megfosztja mitológikus tartalmuktól. Az őstörténet, vagyis a teremtés a Bibliában a valóságos történelemhez tartozik, ezt fejezi ki a teremtés napjai számának megadása. A hat nap tehát nem szó szerinti értelmű. A világ több millió év alatt keletkezett, az Egyház sem vitatja ezt.

Így már nem gúnyolódunk azon, hogy az első napon megteremtí Isten a világosságot és a sötétséget, amikor még a Nap égítést sincsen. A világosság és a sötétség szétválasztása azt jelenti, hogy a teremtés időben történt, nem pedig a mitológikus múltban. A nemzetségtáblákkal a teremtést a szerző a történelemhez, Ábrahám korához csatolja. A teremtés hat napja alatt 8 teremtés-cselekményt olvasunk. Ez azt érzékelteti,

hogy minden Isten teremtő akaratából jött létre, nincs valami őanyag, amelyet felhasznált volna, mert a semmiből teremtett az akaratával, szemben a mítoszok isteneivel. A mítoszok istenei csupán a káoszról emelték a világot a rendbe, és félt volt, hogy a világ bármikor visszahullhat a káoszbába. A rend alapvető szabályossága a napok rendje, a sötétség-világosság váltakozása által valósul meg. A hatodik napon azt látja Isten, hogy minden nagyon jó, amit alkotott. Ez mutatja a különbséget az isteni szándékot a teremtéssel kapcsolatban és a mostani bűnös állapot között. Az üdvös kezdet viszonyítási alap a bűnös mostani helyzethez képest.

AZ EMBER TEREMTÉSE

Az ember teremtéstörténetének kétféle variációja maradt fenn, amelyeket a bibliai szerző egybeillesztett. Nem törődött viszont azzal, hogy a különbségeket eltüntesse. Így egyszer azt olvasuk, hogy az asszony a férfi oldalbordájából lett, másszor azt, hogy eleve férfinak és nőnek teremtette Isten a két embert. Itt nem kell ellentmondást keresnünk, mert a két történet kiegészíti egymást. A nő egyenrangú a férfival, ezt jelképezi, hogy a férfi oldalbordájából alkotta Isten. A férfi és a nő egymást kiegészítik.

A bibliai szerzőt az foglalkoztatja, hogy honnan az ember? Honnan van az ember kétneműsége? Milyen az ember viszonya a világhoz? Mi a feladata a világban? Ezekre a kérdésekre válaszol Ádám és Éva történetével. Tehát az embert Isten teremtette. A kétneműség Isten akaratából ered. Az emberi személyiség kibontakozásához tartozik a kétneműség. Az ember méltóságát az istenképisége határozza meg, ezért a nemek egyenrangúak. A férfi-nő kapcsolatának titkára, a házasságban beteljesedő vonalomra keres magyarázatot a szerző ezekben a történetekben. "Ézért a férfi elhagyja apját, anyját, feleségéhez ragaszkodik." A zsidók a nőt vitték a férfi házába, de a szerelem olyan erős, hogy legyőzi a tradíciókat, ezt akarja jelezni a fordított fogalmazással a szerző.

Az első emberpár a paradicsomban él. Perzsául a parden körülkerített, gondozott díszkertet jelent, öntözött, megművelt földet. Innen ered a Paradicsom elnevezés. A kert biztosítja az életlehetőséget. A kertet öntöző folyó 4 ágából kettőt ismerünk, Tigris, Eufrátesz. Nem az a lényeg, hogy ezek ma is létező folyók, és tudjuk, hogy helyileg hol vannak. Ez nem azt jelenti, hogy helyileg a paradicsom a Közel-Keleten volt. A vízbőség az élet bőségét jelképezi, különösen a közel-keleti szikár vidéken. Hétköznapi, szokásos tevékenységeket végeznek a kertben, nem a henyélés helye tehát a paradicsom. A paradicsomban nem kellett győtrődni a megélhetésért. Béke volt az

ember és az állatvilág között. Az ember adott nevet az állatoknak, ez azt jelenti, hatalma van feletük, mert akkor tudunk elnevezni valamit, ha ismerjük lényegét. Isten közelségét állandóan megtapasztalták Ádámék. A világban érvényesülő harmónia az Isten és az ember közti harmónia következménye volt. Azért nem szégyenkezett az ember a meztelensége miatt, mert önmagával is harmóniában élt, ura volt ösztöneinek. Egyet nem tehetett csak az első emberpár, nem ehettek a jó és a rossz tudás fájáról. Mit jelent ismerni a jót és a rosszat? A jó - Isten akaratának követése. A rossz - az Isten akaratával való szembe fordulás.

Az ember választhatja azt is, hogy eszik a jó és a rossz tudás fájáról, mert szabad akarata van, de vállalni kell a döntéséért a felelősséget. A kígyó megszólítja az asszonyt, aki természetességgel beszélget vele. Emberi nyelven beszél egy állat. Hol szokott ilyesmi előfordulni? A mesék világában. A bibliai történet azonban nem mese. A kifejezőmód csupán annyit akar érzékeltetni, hogy a rossz tett nem az ember belsejéből fakad, hanem egy külső csábító, az ördög műve. A férfi és a nő eddig egymásra voltak utalva, most azonban kapcsolatukban törés áll be. Ezentúl az asszony nem segítőtársa, hanem szolgálója lett a férfinak. A szülés fájdalmas lett. A történet azt fejezi ki, hogy az ember vágyódik az igazabb életre, de nincs ereje megvalósítani. A kísértés azt ajánlja fel, hogy az ember döntsön a jó és a rossz között. De az ember a rosszat nem a rosszért választja, hanem azért, mert azt az érdekének megfelelő jóként látja. A meztelenség miatti szégyenből látja Isten, hogy megszegtek Ádámék a tilalmat. Azért szégyenkeznek a meztelenség miatt, mert nincsenek már harmóniában önmagukkal, meghasonlottak belsőleg, nem ura vágyainak többé az ember. A meztelenség a kiszolgáltatottság jele. A bűn következménye, hogy az ember harcban áll a környezetével. A ruhával védelmet keres magának. De törés áll be az Isten és az ember kapcsolatában is, az ember fél Isten jelenlététől, ítélezése miatt. Ezért bújt el Ádám, mikor Isten szólítottta. Először a férfit kéri számon Isten, aki azonban áthárítja a felelősséget a nőre, tehát megtörik ketőjük kapcsolata, oda a szolidaritás. Az asszonyt az a büntetés éri, hogy lényegének két vonásában szenvednie kell, visszaélnék szerelmével, aggódnia kell az életadásnál, a szülésnél.

A férfi büntetése, hogy munkája eredménytelen lesz. A föld az ember ellenségévé válik, nem hagyja magát alávetni az élet urának, az embernek, hanem visszaüt.

A következő részben azt az izgalmas témát fogjuk körül járni, hogy a paradicsomban vajon meghalt volna-e az első emberpár, vagy a halál az első bűn következménye?

Papp Nóra

A Szeretet ünnepe

Hadd kezdjem ezúttal egy derűs föl-
lentéssel: egy nagyon öreg görög
filozófus mondta, hogy az újságíró
is ember. Hát igen, én is ember vagyok s
most visszaemlékezem régi-régi karácso-
nyokra. Vastag hólepel borított mindent,
a léptek zaját elnyelte a puhaság, a fe-
nyők hópaplan alatt aludták téli álmukat s
elcsendesedtek a falvak, városok, csak a
csillagos ég meg a hold örködtek oda-
fenn. Szelíd örömmel ünnepeltek a család-
dok –, mert akkor a család fogalma még
szent volt és a módosabb meghívta a
szegényt. Hol van már mindez – csupán
egy szép álom...

Hogy milyen a mai ország- és világ-
kép, arról ezúttal ne ejtsünk szót.

Karácsony szent ünnepe közeledik,
mint szoktam mondani – a világ legigaz-
zabb történelemkönyve szerint a kis Jé-
zus, a Megváltó születése óráját ünnepel-
jük. Tehetjük ezt boldogan, tiszta szívvel,
vagy megszokásból, napi – talán súlyos –
gondokban elmerülve, de hitetetlenül is,
ajkunkat biggyesztve.

A világ, de különösen a magyarság –
sajnos szerteszét – sok szép népszokást
elevenít fel s ez így helyes. De az ünnep
lényege ennél sokszorta több.

Jó dolog az, hogy összejön a nagy

család, hogy étellel-itallal is emeljük e na-
pok fényét, hogy az ajándékozás örömér-
ől se feledkezzünk meg, de én a Kedves
olvasótól ennél többet kérek. Ha isten-
tiszteletet, misét hallgatunk otthon vagy
templomainkban, tegyük ezt teljes odafigy-
gyeléssel. Érezzük át a mindent megbo-
csátó Szeretet hatalmát s azt, hogy Krisz-
tus érettünk halt keserves kínhalált.

És gondoljunk arra, hogy Isten paran-
csait nem csupán ünnepeken, hanem
MINDENNAP be kell, kellene tartanunk,
hogy az öregekért, betegekért, elesette-
kért, szegényekért, éhezőkért folyamato-
san, minden lehetséges erőnkkel és mó-
don cselekednünk kell, s hogy tisztos
eszközökkel harcolnunk kell az igazsá-
gért, a népek, felekezetek, fajok igazságá-
ért – még akkor is, ha ez talán kellemet-
len következményekkel jár...

Karácsony ünnepe közeledik. A világ
mindennemű értékrendje láthatóan felbo-
rulóban van. Hogy ez mit jelent, azt a te-
levízió, rádió, a lapok, az Internet napon-
ta ontja ránk. De Te, Kedves Olvasó, gon-
dold végig a leírtakat s ne legyints, hogy
minden úgyis hiába, mert a Mindenható
szent kötelességeket rótt Rád s Neked
ezeknek meg kell felelned, mert eljő egy-
szer a számonkérés pillanata is. De, amit
teszel, azt ne csupán kötelességből, ha-
nem önként, szeretettel tedd..

Áldott, kegyelem-
teljes ünnepi órákat
kíván szeretettel:

Bayer Emil

A Teremtés Csodái

Várnagy Andrea - zongora
Farkas Zsolt - zongora

Narrátor: **Borbély T. András**

*A Teremtés történetének illusztrálása négykezes zongoraművekkel,
Mózes első könyve alapján.*

Ajánlás

A Biblia teremtésről szóló beszámolója - az egymást sűrűn váltogató kozmogóniai elméletekkel szemben - több ezer éve ugyanazt mondja a világ keletkezéséről, hogy csodálatos világunkat egy személyes, örökkévaló Isten teremtette. Minden tudományos vizsgálódás is azt erősíti, hogy a legkisebb fűszál máig is utánazhatatlan működésétől, az agysejtek leírhatatlan genetikai információ-kódjától, a makrokozmosz ki tudja hányadik dimenziójáig, minden mögött egy olyan szeretettel teljes Szuperintelligencia áll, akít bár észsel felfogni soha nem tudunk, de akinek csodálatos műve előtt hittel hódolni és akít imádni, legnagyobb kiváltságunk.

Ere a lelki hódolásra és dicsőítő istentiszteletre vállalkozott Borbély T. András színművész valamint a hívő keresztény zongoraművész házaspár, Farkas Zsolt és Várnagy Andrea, akik a muzsika hangján - az angyalok beszédén - művészi fokon mondják el hála- és dicsőítő éneküket a Teremtőnek.

Muzsikájuk a bibliai teremtés - történet művészi illusztrációja.

Mindenkinek szeretettel ajánlom !

Dr. Sipos Ete Álmos lelképásztor

Kiadó: Zeneképzület BT www.zenekepzelet.webzoo.hu (+36)20/9 124 135

Református konferencia Szentpéterváron

Harmadik alkalommal tartotta meg az oroszországi reformátusság nagy jelentőségű tudományos konferenciáját, Szentpéterváron. A konferencia 2008. december 5-6-án volt, a Keresztény Egyetemen, amely méltó otthont adott a színvonalas tanácskozásnak. A két napos programon kiválóan képzett orosz, amerikai, ukrainai, magyarországi teológusok szolgáltak.

Speciális az oroszországi reformátusság helyzete. A 36 gyülekezetben élő kálvinisták több orosz nyelvű kiadvánnyal dicsekednek, melyek

A nemzetközi konferencia résztvevői. Középen, világos zakóban: Kasirszkij orosz teológus, bal oldalán Plantinga amerikai kálvinista professzor, jobb oldalán Horkay László ny. püspök, valamint e sorok írója. A képen bal oldalon ül: Mihail Poluboyarinov, a konferencia főszervezője.

csak prófétának nézni, mert valóságos ember is. János nem csak elküldi a tanítványokat a kérdéssel Jézushoz: „Te vagy, akit várunk kell?” Hanem azért küldi el, hogy azok megtérjenek.

A kánai menyegzőt elemezve, hermenetikai szempontból feltételezi, hogy hétköznapi okok miatt is kérhette Jézus segítségét Mária. Például elég volt a lakodalomból, elfogyott a bor, vége a vigadozásnak – haza kell menni. Kasirszkij arra teszi a hangsúlyt, hogy itt van az idő, a csodák megkezdésére. A mai ember számára is, végre rá kellene

A fórum előadói, balról jobbra: Kasirszkij orosz teológus, Plantinga amerikai professzor, Georgij Kadjan tolmács, valamint Bob Tliehart amerikai Kálvin-kutató

között kiemelkedik Kálvin Institutioja, a II. Helvét Hitvallás, az oroszországi reformátusság Énekeskönyve stb. Mindemellett számos kiadvány segíti a misszió végzését, a hatalmas országban. Ezen a mostani alkalmon a legfontosabb előadó orosz részről Kasirszkij professzor volt, aki Péter, Pál és János kapcsolatán keresztül, a párbeszédet elemezte és a hármójuk között elmaradt dialógusról szólt. Kasirszkij hermenetikai oldalról közelítette meg Pál, Péter és János kapcsolatát, megemlítve, hogy sokszor elhanyagoljuk a szavak igazi elemzését és ezért nem jutunk el az igaz értelméhez. Nekünk is párbeszédet kell folytatnunk, mint Pál és Péter, mert ezáltal a mai református ember is gyarapszik, ahogy Pál és Péter is. A mai ember azonban nem igazán folytat párbeszédet, ezért csak félbemaradt dialógusról beszélhetünk. Kasirszkij rámutat, hogy a hermenetikai megközelítés azért fontos, mert ha jobban értjük Pált, jobban értjük az Új Szövetséget is. Kasirszkij kijelenti, hogy Pál apostol jóval magasabb szinten írta meg leveleit, mint bárki, az evangélisták közül. A professzor hangsúlyozza, hogy szerinte az a keresztyén, aki Bibliával a kezében él.

Az előadó szerint, az emberi kapcsolatok sohasem lehetnek semlegesek és mindig a teljesség dialógusa felé haladnak. Jézus és

Jos Colejn, a maastrichti református egyetem dékánja

Nikodémus dialógusát említi, mindjárt az alap helyzetet vizsgálja, hogy mi annak az oka, hogy Nikodémus éjszaka ment Jézushoz. Több esetet felsorol, melyek között ilyenek is találhatóak: – Nikodémus sietett – reggel vissza akart érné a zsinagógába stb. A mai ember is így siet, de a mai ember az időnek a rabja. Nem lehet azokat az okozati összefüggéseket megtalálni, amelyeket Nikodémusnál felsorol az előadó.

Jánosnál hangsúlyozza, hogy nem lehet

Bal oldalon: Fokin Maxim szentpétervári professzor és Mihail Poluboyarinov

Fotók: Spontak Robert

jönni, hogy Jézus csodái ma is köztünk történnek, akkor is, ha ezeket az emberek nem akarják észrevenni. A hitetlen ember is lehet etikus ember, aki magatartásával nem tesz rosszat. A mi számunkra azonban az etikai szabályok betartása keveseknek bizonyulnak, mert a mi életünkben mindezt meghaladja a Krisztus-hit. A mi tanítványságunk nem más, mint Krisztus parancsának a megélése.

A konferencia kiemelkedő előadója volt az Amerikai Kálvin Egyház professzora, Plantinga. Ő elmondta, hogy családi katasztrófák között élünk és ebben nagy része van a tömegkommunikációnak, így a televízióknak. Ezért tartja fontosnak, hogy a keresztyén ember öltözze fel az együttérzés ruháját. A családok tragédiája miatt, a keresztyéneknek, a reformátusoknak fel kell öltözni az együttérzést. Együtt érzünk a sírókkal, a szenvedőkkel, a bánatos szívűekkel. A keresztyén ember ezért nem lehet közönyös a másik ember felé. Az együttérzés Istentől származik és ezt az erőt mi ha nagyon kismértékben is megragadjuk, igen sok erőt jelent a számunkra.

Isten együtt érez az emberrel, a paradicsomi elbukás során, az özvéniz előtti bűnök sokaságában, az ószövetségi elhajlások esetében. És együtt érez a mai emberrel is, tévelygéseiben. A keresztyén embernek azért kell együtt érzőnek

lenni, mert Jézus arcáról ez sugárzik. Ezt mutatja a samáriai eset, vagy a tékozló fiú példája. Rembrandt csodálatos festményén a fiú az apa előtt térdel, s ez utóbbi mind két kezével áldást ad megtért fia részére. Az együttérzés egyértelmű példája. Egy konkrét példát hozott, hogy amikor ki kellett zárni egy teológust, akkor együtt akartak vele érezni és sajnálták őt, de a gyülekezetet még jobban sajnálták. Az együttérzés egy fajtája nyilvánul meg az euthanasia kérdésében is. Az emberi stratégiát azonban nem diktálhatja az együttérzés. Az együttérzés önmagában értékelhető, de túl kell ezen lépni, mert szükség van az igazságra és az igazságos-

Jos Colejn, a Szentpéterváron szolgáló koreai lelkészekkel, az előadások szünetében

ságra. Az ember életében ez jóval magasabb kérdés, mint az együttérzés. Mégis, nekünk a kellő korlátok között együtt kell érnünk az

embertársainkkal, mindaddig, amíg tőlük a megváltás elfogadása várható.

Péntek és szombat este, az előadásokat követően, értékes fórumokat tartottak a jelenlevők, akik kérdéseket intéztek az előadókhöz. Az előadásokat színesebbé tették a kiscsoportos foglalkozások, melyek során Fokim professzor, Horkay László ny. püspök, Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke, Spontek Róbert, Szilágyi Sándor és e sorok írója tartotta.

A konferenciát ünnepi istentisztelet zárta, melyeken vendég igehirdetők szolgáltak, mint pl. Horkay László és Szabó Dániel.

dr. Kis Boáz

Általános tisztújítás a Református Egyházban

Elmúlt számunkban hírt adtunk az MRE általános tisztújításáról, s ismertettük a jelöltek neveit. A szavazások lezárultak november 30-án, s a következők megerősítése a

legközelebbi egyházkerületi közgyűléseken fog megtörténni. Alább ismertetjük A református egyházkerületek tisztségviselőit, az elkövetkezendő hat éves ciklusra:

Dunamelléki Egyházkerület

Püspök: dr. Szabó István
Lelkészi főjegyző: Peterdi Dániel
Főgondnok: dr. Tökécski László
Világi főjegyző: Veres Sándor

Dunántúli Egyházkerület

Püspök: Steinbach József
Lelkészi főjegyző: Köntös László
Főgondnok: dr. Huszár Pál
Világi főjegyző: dr. Baráth István

Tiszáninneri Egyházkerület

Püspök: Csomós József
Lelkészi főjegyző: Szűcs Endre
Főgondnok: Ábrám Tibor
Világi főjegyző: dr. Molnár Pál

Tiszántúli Egyházkerület

Püspök: dr. Bölcskei Gusztáv
Lelkészi főjegyző: Derencsényi István
Főgondnok: dr. Imre Sándor
Világi főjegyző: dr. Arday András

Ülésezett a Tanácskozó Zsinat elnöksége és bizottságai

Többen megpróbálták megakadályozni a Tanácskozó Zsinat elnökségi és bizottsági üléseit, azonban Isten másképp rendelkezett, s így a november 14-i gyűlések megtartására kerülhettek. Nagyon fontos kérdésekben határozott az Elnökség. Ezek között különösen kiemelkedik a Magyar Református Énekeskönyv és az Ifjúsági Énekeskönyv tárgyában hozott határozat. Az Elnökség – megelégedve a visszaélések sorát – megerősítette határozatát, melyben kimondta, hogy engedélye nélkül sem korábban, sem a jelen és jövő időben, a Magyar Református Egyház Énekeskönyve, illetve az Ifjúsági Énekeskönyv továbbra sem adható ki. Ismeretes, az Erdélyi Egyházkerület keresztyénietlen magatartása, amely miatt bírósági eljárást kellett ellenük folyamatba tenni. Mindez ideig, nevezettek semminemű hajlandóságot nem mutattak arra, hogy az MRETZS tulajdonát képező Énekeskönyv-kliséket visszaszolgáltassák. Tudomásunk szerint, utólagos zsinati határozatok-

kal és más egyházkerületet orgazdaságba keverve próbálják maguknál tartani az Énekeskönyv-kliséket, holott ennek tulajdonjoga egyértelműen a Tanácskozó Zsinatot illeti.

A Jogi Bizottság elemezte a Magyar Református Egyház Alkotmány-tervezetét. AZ elemzés során megállapításra került, hogy a tervezet elfogadhatatlan jogilag, hiszen magának sem követeli meg a jogi személyiségi formát, ami azt jelenti, hogy bárhol bárkik összejöhetnek és beszélgethetnek választás, kötelező határozathozatal nélkül.

Az Elnökség tárgyalta a Magyar Református Lelkészegyesületek Szövetségének beadványát, amely a közös együttműködés céljával fogalmazódott meg. A fentiekén kívül, érdemi munkát végzett, a diaszpóra, a missziói, az ifjúsági, a hymnológiai, a presbiteri, az iskolaügyi és a sajtó bizottság. Az Elnökség örömmel vette kezébe az igen dekoratív és exkluzív 2009-es falinaptárt.

dr. Kis Boáz

Igazságfeltáró bizottság a Református Egyházban

Az elektronikus és az írott média egyaránt foglalkozik a lelkészek elmaradt átvilágításának problémájával. Ennek során, dr. Bölcskei Gusztáv nyilatkozatot tett, mely a www.reformatus.hu elektronikus honlapon olvasható. Ezzel foglalkozik a Reformátusok Lapja december 14-i száma is.

A Théma Egyesület fentiek kapcsán javasolja, hogy a Református Egyház állítson fel egy Igazságfeltáró Bizottságot, „Határozza meg azokat a teológiai, etikai, jogi, történeti és szakmai szempontokat, melyek alapján múltunk feltárható, s a közös megengesztelődés végbevihető.”

dr. Kis Boáz

Bocskai

Beszélgetés Szécsényi

magad megvalósítása lett a fő feladat.

Terveztél ruhákat is?

Terveztem, de nem a divattervezés volt a fő profilom, inkább műszaki me-

nedzsere voltam a gyártásnak. A szabástól kezdve egészen a gyártásig figyelemmel kísértem a munkamenetet. Mintadarabokat készítettünk, és azokból válogattak a vásárlók. A háziipari szövetkezet nekem nagyon jó tanuló hely volt, mert a szakközépiskolában és a főiskolán megtanulja az ember az elméletet, de a gyakorlat azért nagyon sokat számít. Akkoriban a németeknek gyártottunk női, elegáns, alkalmi ruhákat bér munkában, és annyi szépséget láttam, amelyet tovább kellett vinni. A Háziipari szövetkezet megszűnésével úgy döntöttem, hogy vége a kollektív pályafutásomnak, és otthon, a családi házban nyitottam egy kis műhelyt. A párom beruházott két ipari megszűnt a szövetkezet, a saját

Kérlek mond el, honnan indultál, mióta üzöd ezt a mesterséget, és miért pont magyaros ruhákkal foglalkozol?

Eredeti végzettségem ruhaipari technológus, üzemmérnök vagyok. 1977-ben végeztem a Könnyűipari Főiskolán és minden álmom az volt, hogy ruhákkal foglalkozzam. Először a tömegtermelésben vettem részt, Hatvanban, a Háziipari szövetkezetnél vezettem a gyártás előkészítést. Aztán szép lassan megszűnt a szövetkezet, a saját

és megalakult a műhely, tehát én nem tradicionálisan örökölttem. Most viszont már szeretném, ha a

családból valaki tovább vinné a stafétabotot. Há! Istennek unoka is van, reméljük kedve lesz hozzá.

Mikor álltál rá kifejezetten a magyaros ruhákra?

Ezt kifejezetten a Lónyay úti Református Gimnázium felkérésére tettem, a ballagó diákoknak kellett bocskait varnom, amely kezdetben nem is volt olyan könnyű, mert az összes szabászati kelléket be kellett szerezni hozzá.

Gondolom a hagyományoknak is utána kellett nézned.

Így van. Ezeknek a ruháknak hagyományos szabása és díszítése van, olyan mint a népművészet, mégis sincs két egyforma bocskai. Tehát minden bocskaiban benne van a szabó keze munkája és ez benne a csoda. Én még ma is tanulok. Ha valahol fölfedezek egy idős szabó mestert, akkor megismerke-

díszmagyar

Mária női-férfi szobóval

dem vele és megkérdem, van-e régi szabásmintája vagy régi divatlapja. A legrégebbi divatlapom 1907-ből való, úgy vigyázok rá mint a legnagyobb kincsemre, Sőt! Nemrégiben egy katonai díszegyenruhát sikerült megvásárolnom egy kedves ismerőstől, az úkapja díszegyenruhája volt. Ott van a műhelyemben, már muzeális értéknek számít.

A képek alapján, úgy látom, hogy a magyaros ruhák népi motívumai öszeolvadnak a polgári motívumokkal.

Igen, nekem is ez a meggyőződésem, pedig a Népi Iparművészeti Szövetségben nagy viták vannak, hogy nem szabad a stílusokat keverni. Nincs stíluskeveredés, mint ahogy a népművészetben sincs. A Galgamenti népművészet is egymástól kicsit eltérő települési sajátosságokból áll. Kicsit más a bagyi, a hévízyörki, a galgahévízi, a turai, a zsámboki, a boldogi és még sorolhatnám. Minden településen más a kendőmegkötés, a bulyka, a szoknya, a kötény mintá-

zata. A polgári motívumok mellett megtalálhatók az adott tájegység népi motívumai is, és ettől lesz tulajdonképpen magyaros. A ruhákat zsűriztetni szoktuk az Iparművészeti Lektorátusban. Ők szabadabb kezet adnak, az ízlésség határán belül, mint a Népművészeti Egyesületek Szövetsége, mert a népművészet jobban őrzi a tradíciót.

A szép ruha a lelket is szépíti.

Így van, a fiatalság ízlését így lehet jó irányba terelni, mert ha a gyökereinkből táplálkozunk, abból virág fog hajtani és szép élet alakulhat belőle. Ha valakinek nincs gyökere, nem ismeri a hagyományainkat, akkor csak teng-leng a világban. Ilyen a vallás is, amely mélyen gyökerezik nálunk. Annak idején, amikor „kettős” nevelést kaptunk – úttörő és KISZ-tag és ugyanakkor Máriás lány is voltam – kész csodának számított, hogy egy fiatal a helyes értékek mellett tudott dönteni. A sok kiváló pedagógusaim közül kiemelném Fekete László tanárukat, aki kántortanító volt, és a turai gyerekekből szervezett száz tagú énekkart egy perc alatt! Fantasztikus személyiség volt, aki rányomta bélyegét Tura fiatalására. Félre akarták őt állítani

az átkosban, de ő kintartott a kántorság mellett és elénekeltette velünk Kodály Esti dalát úgy, hogy megnyertük vele a seregszemlét. Ha emlékhangversenyt rendez Laci bácsinak Baba néni, a felesége, minden alkalommal telt ház van Turán a művelődési házban. Ezt muszáj volt elmondanom.

M anapság eláraszt minket a kínai árúk tömege, ami nem kedvez a hazai szabóságnak.

Nekem a kínaival sincs semmi bajom. Tömegcikk. Legyen, mert helye van a piaci palettán. Legyen, mert vannak emberek, akik a kínai árúkból tisztességesen öltöznek. De az már sajnálatos tény, hogy a kínai jelenti Magyarországon az elérhető árat, mert a textiliparunkat, tönkretették.

M it üzensz karácsonyra a magazin olvasóinak.

Azt üzenem a következő generációnak, hogy merjen álmódzni, és az álmok megvalósításáért keményen megdolgozni, mert én mindig arról álmodtam, hogy majd gyönyörű ruhákat készítek, s az álmaim valóra váltak.

Áldott és szeretettel teljes ünnepet kívánok mindenkinek!

Kuruczleky Ilona

A Katolikus Alkoholistamentő Szolgálatot 1985-ben Halász Endre, római katolikus lelkész önkéntes munkatársaival indította alkoholproblémával küszködő embertársainak, valamint hozzátartozóinak a megsegítésére.

A lelkészi feladatokat 2000-től Jakus Ottó, római katolikus lelkész látja el. A Szolgálat ténykedése elsősorban közösségi összejövetelek, többnapos lelkigyakorlatok szervezéséből áll. Az egyre növekvő igényt érzékelve szükségessé vált a tevékenységének hatékonyságát látványosan növelő Szolgálat tevékenységének bővítése. Önszolgálati csoport indult szenvedélybetegek és hozzátartozók részére. A Szolgálat munkája a közösség erejére és támogatására épül. 2005-ben indult el a Szendélybeteg-segítő Lelki Központ, amely tevékenységét Szent Erzsébet Karitászi Központ keretein belül Óbudán, a Kórház utca 37. szám alatt végzi. Lelki Központunkban minden vasárnap: 17:00-tól szentségimádást, 17:30 órától szentmisét, utána pedig agapét tartanak. A közösségi alkalmakon, családlátogatások során is lehetőség nyílik személyes beszélgetésekre, amelyek segíthetik a gyógyulás utáni vágy felébredését, a változás lehetőségét nyújtva.

Hogyan alakult a gyermekkorod?

1962. március 24-én születtem Budapesten. Tizenhárom évesen sokat töprengtem azon, hogy honnan is jöttem. Én nem tehetek arról, hogy vagyok és valaki a szüleimen kívül is akarta, hogy legyek.

Az alkohol rabságából Jézus, a szabadító

Fazekas György atya élete egy regénybe illő emberi sors. Már gyermekkorában kénytelen volt megismerni az alkoholt és a szeretetlenséget, ő maga is alkoholista lett, de ma már pap. 2008-ban került Veresegyházra mint káplán. Emellett pedig megpróbál sorstársainak segíteni azzal, hogy munkát vállal a Katolikus Alkoholistamentő Szolgálatnál.

Fontos felismerés volt, hogy vagyok és rajtam kívülálló okok miatt vagyok.

Jelentős élmény volt, hogy édesanyámmal együtt éltem tízéves koromig. A „szeretetadag”, amelyet tőle kaptam, a mai napig a bennem élő szeretetet megalapozója. Édesapámat nem ismertem, pontosabban csak kétszer találkoztam vele. Az első alkalommal édesanyámmal veszekedett, másodszor pedig lementem vele Dunabogdányba, hogy egy nyarat eltöltsünk együtt. Ott, miután megitatott sörrel, elvitt egy rokonhoz és ott hagyott. Azon a nyáron láttam utoljára, amikor megmutatta valaki, hogy „ott az a részeg disznó, aki a szilvafa alatt fekszik, az az apád”. Elitta magát a túlvilágra. Apakép tehát nem alakult ki bennem.

Édesanyámmal éltem, aki takarítónő volt. Számtalan kellemes élmény fűz hozzá. Még máig előttem van a kép: kis sámlin ülök, forró kávé, friss kifli, párizsi összekeveredett illata, édesanyámmal beszélgetek. Másik, hogy házról házra járt takarítani, és amikor közben hazajött, mindig odanyomott nekem egy-egy cuk-

rot. De ezen kívül még nagyon sok meghitt pillanatot említhetnék. Az első törést az életben a nevelőapa érkezése jelentette. Nem tudtam minek jött, mit akar. Kiderült, hogy ő is alkoholista, így én is elég korán

elkezdtem kocsmákba járni. Többször velem hozatott magának italt.

Gondolom, elég szörnyű érzés lehet ez egy gyereknek...

Ez nem egyértelműen negatív, mert egy gyerek nem tudja, mi történik. Amikor a kocsmába mentünk, mindig málnát kaptam, meg a nagy emberek viccelődtek velem, tehát nem a kocsmái élmény volt a rossz, hanem ami borozgatás után történik. Szép lassan belopta a szívembe magát a bizonytalanság, a megfelelési kényszer, a szorongás és a szeretet éhség, merthogy édesanyám is elfordult tőlem, miután a nevelőapa bekerült a családba. Megtapasztaltam, hogy nem kellemes, értéktelen vagyok, hogy nem vagyok jó, nem vagyok szeretve. Ez nagyon mélyen belém vésődött.

Meddig volt veletek a nevelőapa?

Négy-öt évig. Tízéves koromban intézetbe kerültem Budapesten a XVII. kerületben. Itt fontos személy volt az életben Pálfi Gyuszi bácsi, aki nevelőtanárom volt. Az ő határozott, kiszámítható egyénisége adott nekem később apaképet. Ha megjelent tornaruhában, akkor tudtuk, hogy egész délután focizni fogunk, de amikor köpenyben és hosszú nadrágban jött, akkor bizony jött a lecke kikérdezés, megnézték az összes könyvünket és füzetünket. Ki kellett radírozni, hogy „Szeret-

Halász Endre, római katolikus lelkész

lek, Éva!”, meg hogy „hülye tanár úr”. Tudtuk, hogy mikor, minek hol van a helye.

Később, egy kollégiumban ismerkedtem meg Bálint Dénessel, aki szintén nevelő tanár és hitét élő ember volt, számos beszélgetés során indított el engem is a vallás útján. Tizennyolc éves koromban megkeresztelkedtem és bérmálkoztam. A Bibliát olvasgatva és Jézus életét megismerve tárult elém, hogy van egy Atyám. Van egy Mennyei Atya, aki határtalanul szeret, akire lehet számítani, aki gondoskodik rólam, aki nevemen szólít. Ez számomra nem csak vallásos séma volt, hanem nagyon valóságos tapasztalat annak ellensúlyozására, hogy nem volt apám. Ezek után fogalmazódott meg az a vágy, hogy jó lenne az oltár másik oldalán állva ugyanazokat a szavakat mondani, amelyeket Jézus is mondott.

A negatív élmények között fontos volt, hogy tizenhat évesen kerültem kapcsolatba az alkohollal, ami először csak valami furesza rózsaszín világot idézett elő bennem, de onnan kezdve sok problémát okozott az életemben. Hogyan lehet, hogy valaki hisz és az alkohollal problémája van. Azért, mert ember vagyok. Maga az alkoholizmus mint betegség a hazugságra épül, beépül az ember életébe, olyan szinten, hogy már észre sem veszi.

Huszonöt évesen fölvettem az esztergomi szemináriumba és úgy tűnt, elindultam azon az úton, amelyet szerettem volna és amelyről azt gondoltam, hogy Isten is úgy akarja. Három és fél év után kirúgtak a szemináriumból a túlzott alkoholfogyasztás miatt és nem mondták meg, hogy lesz-e még valaha esélyem. Akkor sokat perlekedtem Istennel, hogy most mit akar velem. Egy ideig szalézi szerzetes voltam, amely idő alatt befejeztem a teológiát, de az alkohol miatt onnan is mennem kellett. Az alkohol egyre zavarosabbá tett. Jézus is „alkoholista” lett velem együtt. Együtt ittunk, miközben néztük a meccset. Eközben folytonos kudarcélmények értek, mert a problémámat magam akartam megoldani és ez újra és újra kudarcba fulladt. Ebben benne volt a

betegség természete és a csökönységem is.

Sok helyen említetted már Isten jelenlétét az életedben. Melyek voltak a meghatározóak számodra?

Egy Isten van, három személyben, de próbálunk szerepeket kiosztani a személyeknek. Az Atya teremt, ő a gondviselő. Jézus a szabadító és a barát. Az Atya gondviselését visszatekintve folyamatosan láttam, mert az, hogy sohasem lettem munkanélküli, soha nem kerültem utcára, ezek olyan csodák, amiket nem lehet nem észrevenni. Az Atya gondoskodása az is, hogy nem papként jártam végig a betegséget. Ettől is megóvott a szeretete.

Jézus szabadítót jelent. Amikor már negyedszer voltam kórházban lelkileg teljesen kész voltam, nem volt több lehetőségem. El kellett ismernem, hogy magamtól nem megy. Egy délután, zűrzavaros lelkiállapotban imádkoztam, hogy Jézus segíts, különben elveszek. Nem volt különleges jelenés, de hallatlan belső nyugalom töltött el, az az érzés, hogy van kiút és azóta nem iszok. A Jézussal való barátság még alakul, ez egy folyamat, amely még épül.

Egyszer még szemtelen is voltam Istennel. Amikor már józanodtam, azt mondtam az Atyának: „ha még akarsz velem valamit, akkor lesz egy püspök, aki szóba áll velem”. Úgy tűnik, Istennek van humorérzéke, mert akadt egy püspök, Beer Miklós püspök atya, aki szóba állt velem, de nem ígért semmit. Onnantól kezdve teljesen átadtam az életem az Úrnak. Monoron voltam, amikor diakónus-sá szenteltek. Ezek konkrét, valóságos istenélmények, hiszen én nem kezdeményeztem ezekben, hanem az Úr irányította a sorsomat. A gyerekkori élmény, amit a keresztelekor kezdtem érezni, tavaly vált valóra, amikor pappá szenteltek és lekerekedett az élettörténetem. A Szentlélektől kapott élmények már papként annak megtapasztalása volt, hogy tegyem a dolgom, amit az Úr ad, ne aggódalmaskodjak a váratlan feladatok miatt, a dol-

gok elrendeződnek az ő akarata szerint. A Szentlélek vezeti az embert, ha ráhagyatkozik

A Katolikus Alkoholistamentő Szolgálatnál végzett munkád hogyan kezdődött és miként zajlik ma?

Jakus Ottó atyát még az esztergomi szemináriumból ismertem, jó barátok voltunk. Amikor elindultam a józanság útján, akkor már ő vezette ezt a szolgálatot néhány éve. A régi barátság címén kerestem meg. Egy önszolgáltató csoportba is bekapcsolódtam, mert ez segített a józansághoz. Két-három év után folyamatosan belenőttem a tevékenységükbe.

A Katolikus Alkoholistamentő Szolgálat országos szervezet, hiszen számos helyen vannak csoportok, most indul Vácott is. Szükséges az állandó kapcsolat-tartás mellett az évente hat alkalommal megtartott lelkigyakorlat, mely egy három napig tartó bentlakásos lelki együttlét, amit az esztergomi Szent Adalbert Központban tartunk. Az elmélkedések, előadások után kisebb csoportokban beszélgetünk, megosztva egymással fájdalmainkat, nehézségeinket, örömeinket. Közösségben a személyes tapasztalatok megosztásának lehetősége felébreszti a vágyat – tapasztalatunk szerint – a gyógyulás felé. A hitben való élet sok társunknak hozott változást az életében: elhagyták az alkoholt, visszataláltak családjukhoz, munkahelyükre, közösségükbe. A lelkigyakorlatok alapja az elfogadó, befogadó léggör, amely lehetőséget ad az őszinte beszélgetésekre

A pesti, a gödöllői és az induló váci csoportban vagyok benne, mert a csoport, a közösség a lelke ennek az egész folyamatnak. Ezen kívül vannak egyéni beszélgetések lelki vezetés, lelki gondozás keretében, amelyek állandó feladatokat adnak. Fontosnak tartom, hogy foglalkozzam alkoholistákkal, másrészt pedig örömhír az, hogy alkohol nélkül is lehet boldogan élni. Nagy szükség van ma, Magyarországon ennek az örömhírnek a hirdetésére.

Kérjük Isten segítségét, hogy adjon erőt és kitartást a szolgálatodhoz!

(Forrás: Tavirozsa Rádió Verese gyház (www.tavirozsa-radio.hu), Teremtő Lélek c. egyházközségi újság (Ferencz Zoltán), www.kasz-lelkikozpont.hu)

Varga János

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók, vagy telefonon megrendelhetők postai utánvétellel a kiadótól:
Veritas Invest Zrt. 1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 86. Tel: 383-0984 (A régebbi lapok ára: 345.- Forint + postaköltség.)
Interneten is fogadunk megrendeléseket: www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@veritas.hu

Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest
Erzsébet királyné útja 86.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, élelmiszer- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
OTP Bank 11714006-20385251

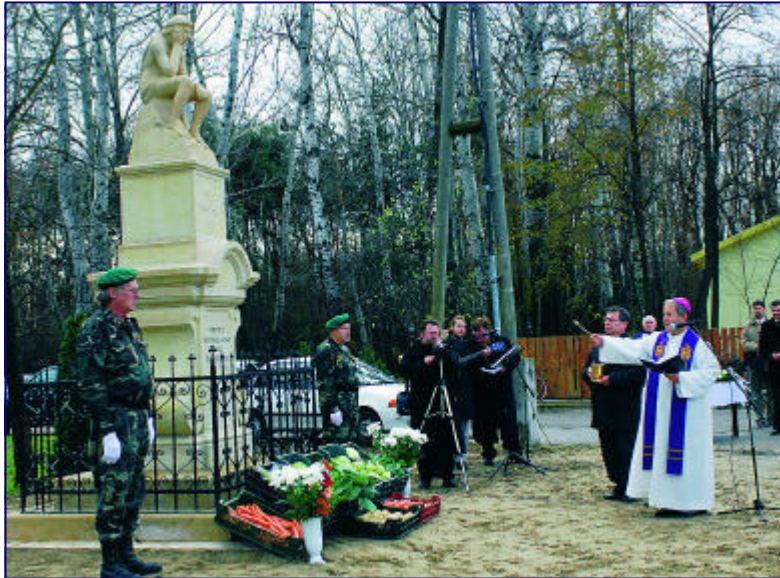
Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

Újabb szakrális kis emlék éledt újjá

A gondolkodó Jézus szobra Kecskemét határában

Sokan kizarándokoltak a Csalánosi Parkerdőbe, a Sasfészek Vendéglőhöz szombaton délben, ahol dr. Bábel Balázs, Kalocsa-Kecskemét érseke, metropolita megáldotta a Gondolkodó (vagy Szomorkodó) Jézus néven ismert szakrális köztéri alkotást. A Fellegi Tamás műhelyében újraálmodott, újrafarmázott szobor az elmúlt húsz évben vándorútra indult – tudtuk meg a históriáját Farkas P. Józseftől, a Porta Közösségek Szövetségének alapítójától.

Előbb az autópálya mérnökei, majd a közeli bevásárló központ beruházói helyezték át ezt az alkotást, így végül egy nehezen megközelíthető, alig látható helyre, a kadafalvi útra került. A Porta Egyesület aktivistái döntöttek az igen rossz állapotban lévő szobor megmentése mellett. A Gondolkodó (vagy Szomorkodó) néven emlegetett Jézus alakja, így most felújítva visszakerült Kecskemét

kapujába. Vagyis a támogatók, segítők, de mindenek előtt a Teremtő jóvoltából, ismét méltó helyet kapott, hiszen Szilvási József csárdatulajdonos otthon, biztonságot adott a visszatérőnek.

Dr. Bábel Balázs metropolita a szentelő beszédében, mindenek előtt Rodin hasonló elképzeléséről, alkotásáról a Gondolkodóról

szólt. Megemlékezett a Szabadszállási család tagjairól, akik egykoron különös fogalom beteljesítéseként szobrot emeltek a mindenhatóknak. Azt kívánta, hogy a városból ki- és befelé közlekedők, egy pillanatra, ha ránéznek az alkotásra, gondoljanak Jézusra, és arra, hogy mi a futás, rohanás értelme. Hogy mi az életük célja, lényege, vezérlőcsillaga. És találjanak a szenvedő emberben, a tövissel koronázott Jézusban lelki társat.

Az alkalom a környékbeli kistermelők jóvoltából terményáldás is volt. Éppen úgy, mint tavaly a Bodri-kereszt átadásakor, ismét csodásan szép terményekkel díszítették fel a szobor kerítésének környékét. A szentelő ünnep hálaadás is volt. – Deo Gratis! – énekelte a nép, mintegy bezárva az évet, a nehéz, de mégiscsak csodálatosan szép alkotó időszakot, az Úr születését követő 2008-at.

Alföldi Civil Napló

A MATER SALVATORIS LELKIGYAKORLATOS HÁZ LELKIGYAKORLATAI 2009-BEN

2009. febr. 20-22. (péntek vacsorától–vasárnap ebédig) Fogorvosi várószoba vagy örömteli ünnep a Szentgyónás? Lelkigyakorlat minden korosztály számára.

Vezeti: Gáspár István atya

2009. febr. 27-márc. 1. (péntek vacsorától–vasárnap ebédig) Kapj észbe! Nagyböjti lelkigyakorlat minden korosztály számára. Vezeti: Bokros Levente atya

2009. március 2-4. (hétfő ebédétől–szerda ebédig) Egyházzenei Lelkigyakorlata szervező: Országos Magyar Cecília Társulat vezető: Varga László atya

Mater Salvatoris Lelkigyakorlatosház és Konferenciaközpont

2100 Gödöllő-Máriabesnyő
Kapucinusok tere 3.

Tel.: +36 28 420 176, Fax: +36 28 510 742

www.matersalvatoris.hu
matersal@invitel.hu

Lengyel nagykövet osztott ebédet Kecskeméten

A kecskeméti Porta Egyesület és a Karol Wojtyła Barátságközpont hagyományos Szent Miklós-napi terített asztallal várta a betérőket Kecskemét főterén. A Fötéri Sátort és a rendezvényt dr. Zombor Gábor polgármester nyitotta meg. A lakoma mesterzakácsai Garaczi János, Kecskeméti Krisztián és a meleg étel felajánlója Hovány Márton voltak. Az első adagot

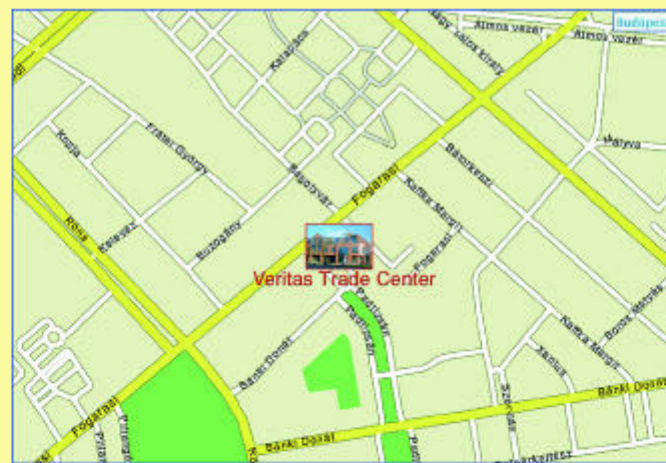
Joanna Stempinska, a Lengyel Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete mérte ki. A nagykövetség szony Kecskemétből is kapott egy kicsi kóstolót a nap folyamán: a Kecskeméti Képtár (Cifrapalota), a Városháza, a Barátok temploma, és a Kodály Intézet megtekintése fért bele a programjába.

Alföldi Civil Napló

A Veritas Trade Centerben üzletek és irodák bérelhetők Budapest, XIV. kerület, Fogarasi út 45–47.

földszint
bankfiók
autószalon
gyógyszertár
pizzéria
– 1 szint
raktár, garázs
music pub

I. emelet
üzletek
szépségszalon
fitness szalon
tetőtér
irodák
orvosi rendelő
raktárak

VERITAS TRADE CENTER bérleti díjak

Pinceszint 10–15 EUR/nm/hónap, Földszint 25–30 EUR/nm/hónap
I. emelet 20 – 25 EUR/nm/hónap, Tetőtér 15–20 EUR/nm/hónap
Garázs beállóhely a pinceszinten 120 EUR/db/hónap
Rezsi költség (becsült) 4 EUR/nm/hó